

V Bruselu dne 19.10.2022
C(2022) 7388 final

SDĚLENÍ KOMISE

Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací

SDĚLENÍ KOMISE

Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací

Úvod

1. Aby státní subvence nenarušovaly hospodářskou soutěž na vnitřním trhu a neovlivňovaly obchod mezi členskými státy, nebo aby nehrozilo, že taková situace může nastat, stanoví čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva“) zásadu, že státní podpora je zakázána. V některých případech však může být tato podpora na základě čl. 107 odst. 2 a 3 Smlouvy s vnitřním trhem slučitelná.
2. Tento rámec poskytuje pokyny na základě posouzení slučitelnosti provedeného Komisí, pokud jde o podporu výzkumu, vývoje a inovací (VaVaI) podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy. Podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy může být opatření podpory prohlášeno za slučitelné s vnitřním trhem, jsou-li splněny dvě podmínky, pozitivní a negativní. Pozitivní podmínka vyžaduje, že podpora musí usnadňovat rozvoj určité hospodářské činnosti. Negativní podmínka vyžaduje, že podpora nesmí měnit podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem.
3. Vzhledem k tomu, že se obecně uznává, že konkurenční trhy mají tendenci přinášet efektivní výsledky, pokud jde o ceny, produkci a využívání zdrojů, v případě selhání trhu¹ může být nutný zásah státu k usnadnění nebo stimulaci rozvoje určitých hospodářských činností, které by se bez podpory nevyvíjely nebo by se nevyvíjely stejným tempem nebo za stejných podmínek, čímž se přispěje k inteligentnímu a udržitelnému růstu podporujícímu začlenění. V souvislosti s VaVaI může dojít k selhání trhu například proto, že účastníci trhu nutně, nebo alespoň spontánně nezohledňují širší pozitivní účinky na evropské hospodářství, považují dosažení pozitivního hospodářského výsledku za příliš riskantní, a proto by se v případě neexistence státní podpory zapojily do úrovně VaVaI, která je z hlediska společnosti příliš nízká. Projekty v oblasti VaVaI mohou v případě neexistence státní podpory rovněž trpět nedostatečným přístupem k financování (kvůli asymetrickým informacím) či problémy s koordinací mezi jednotlivými podniky.
4. Státní podpora proto může být nezbytná ke zvýšení VaVaI a usnadňuje rozvoj určitých hospodářských činností v situaci, kdy trh sám o sobě nepřináší efektivní výsledek. Rámec pro VaVaI se vztahuje na všechny technologie², průmyslová a další odvětví, aby bylo zajištěno, že pravidla předem nestanovují, jaké cesty výzkumu by vedly k novým řešením pro výrobky, procesy a služby, a nenarušují motivaci účastníků trhu k vývoji inovativních technologických řešení, a to ani při vysokém riziku. Podpora poskytovaná

---

¹ Pojmem „selhání trhu“ se rozumí situace, kdy trhy, které jsou ponechány bez zásahu, pravděpodobně nebudou mít efektivní výsledky.

² Cílem pravidel je mimo jiné podporovat výzkum, vývoj a inovace pro činnosti v oblasti digitalizace, které jsou pro účely tohoto rámce chápány jako přijetí inovativních technologií prováděných elektronickými zařízeními a/nebo systémy, které umožňují zvýšit funkčnost výrobku, rozvíjet on-line služby, modernizovat procesy nebo přejít na obchodní modely založené na vynechání zprostředkovatelů u výroby zboží a poskytování služeb, což má v konečném důsledku transformační dopad. Výdaje na VaVaI pro činnosti v oblasti digitalizace podle tohoto rámce jsou způsobilé pro státní podporu, pokud nepředstavují pouhé investice do výměny zařízení, u nichž je nezbytnost a motivační účinek podpory sporný.

podle rámce pro VaVaI může navíc rovněž přispět k udržitelnému oživení po vážných ekonomických otřesech a podpořit úsilí o posílení sociální a hospodářské odolnosti Unie. Podpora VaVaI by také měla mít širší pozitivní dopady, nejen samotný přínos pro příjemce podpory.

5. Státní podpora VaVaI může mít například pozitivní účinky, jež jsou uvedeny v cílech nebo strategiích Unie, mezi něž mimo jiné patří Zelená dohoda pro Evropu³, Digitální strategie⁴, digitální dekáda⁵ a evropská strategie pro data⁶, nová průmyslová strategie pro Evropu⁷ a její aktualizace⁸, Next Generation EU⁹, Evropská zdravotní unie¹⁰, nový Evropský výzkumný prostor pro výzkum a inovace¹¹, nový akční plán pro oběhové hospodářství¹² nebo cíl Unie dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality. V Zelené dohodě pro Evropu Komise zdůrazňuje, že „[p]ro dosažení cílů Zelené dohody pro Evropu jsou zásadní nové technologie, udržitelná řešení a průlomové inovace.“
6. Nedávno přijaté sdělení o EVP označuje výzkum a vývoj za klíčovou hybnou sílu pro podporu oživení Evropy a urychlení ekologické a digitální transformace. Cílem sdělení je zvýšit účinnost, excelenci a dopad evropského systému výzkumu a inovací a podporovat inovace. Za tímto účelem Komise navrhla, aby členské státy znovu potvrdily cílovou hodnotu 3 % HDP EU pro investice do výzkumu a vývoje¹³ a aktualizovaly ji tak, aby odrážela nové priority EU, včetně nové cílové hodnoty veřejného úsilí ve výši 1,25 % HDP EU, které mají členské státy dosáhnout do roku 2030 způsobem koordinovaným ze strany EU za účelem mobilizace a stimulace soukromých investic.
7. Podle sdělení o formování digitální budoucnosti Evropy a o evropské strategii pro data je třeba „zajistit, aby digitální řešení pomohla Evropě projít digitální transformací svým

---

³ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Zelená dohoda pro Evropu“ (COM(2019) 640 final ze dne 11. prosince 2019).

⁴ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Formování digitální budoucnosti Evropy“ (COM(2020) 67 final ze dne 19. února 2020).

⁵ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Digitální kompas 2030: Evropské pojetí digitální dekády (COM(2021) 118 final ze dne 9. března 2021).

⁶ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Evropská strategie pro data“ (COM(2020) 66 final ze dne 19. února 2020).

⁷ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Nová průmyslová strategie pro Evropu“ (COM(2020) 102 final ze dne 10. března 2020).

⁸ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Aktualizace nové průmyslové strategie 2020: budování silnějšího jednotného trhu pro oživení Evropy“ (COM(2021) 350 final ze dne 5. května 2021).

⁹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Chvilé pro Evropu: náprava škod a příprava na příští generaci“ (COM(2020) 456 final ze dne 27. května 2020).

¹⁰ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Vytvoření Evropské zdravotní unie: posílení odolnosti EU vůči přeshraničním zdravotním hrozbám“ (COM(2020) 724 final ze dne 11. listopadu 2020).

¹¹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Nový EVP pro výzkum a inovace“ (COM(2020) 628 final ze dne 30. září 2020).

¹² Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Nový akční plán pro oběhové hospodářství – Čistší a konkurenceschopnější Evropa“ (COM(2020) 98 final ze dne 11. března 2020).

¹³ Tento cíl byl potvrzen v závěrech Rady pro konkurenceschopnost ze dne 1. prosince 2020.

vlastním způsobem, který bude prospěšný pro její obyvatele a respektovat [evropské] hodnoty“.

8. V nové průmyslové strategii pro Evropu se uvádí, že Evropa potřebuje výzkum a technologie a silný jednotný trh, který boří bariéry i nadměrnou byrokracií. Uznává se, že „[v]yšší investice do výzkumu, inovací, jejich zavádění a moderních infrastruktur mohou vyvinout nové výrobní procesy a vytvářet přitom pracovní místa“.

1. OBLAST PŮSOBNOSTI A DEFINICE

1.1 Oblast působnosti

9. Zásady stanovené tímto rámcem se týkají státní podpory na VaVaI ve všech odvětvích, jež se řídí Smlouvou¹⁴. Vztahují se proto na odvětví, která podléhají zvláštním pravidlům Unie pro státní podporu, nestanoví-li tato zvláštní pravidla jinak.
10. O státní podporu se nejedná v případě financování z prostředků Unie, které centrálně spravují orgány, agentury, společné podniky nebo jiné subjekty Unie a které není přímo ani nepřímo pod kontrolou členských států¹⁵. Je-li toto financování z prostředků Unie kombinováno se státní podporou, pak se bude brát v potaz při určování, zda jsou dodrženy prahové hodnoty oznamovací povinnosti a maximální intenzita podpory, nebo – v kontextu tohoto rámce – podrobovat posouzení slučitelnosti pouze státní podpora.
11. Z oblasti působnosti tohoto rámce je vyňata podpora na VaVaI pro podniky v obtížích, definované pro účely tohoto rámce v pokynech Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích¹⁶ v pozměněném či nahrazeném znění.
12. Při posuzování podpory na VaVaI poskytnuté příjemci, na kterého byl vydán inkasní příkaz po předcházejícím rozhodnutí Komise, jímž je podpora prohlášena za protiprávní a neslučitelnou s vnitřním trhem, vezme Komise v úvahu částku podpory, kterou zbývá inkasovat.¹⁷

1.2 Opatření podpory, na něž se vztahuje tento rámec

13. Komise určila několik opatření v oblasti VaVaI, u nichž může být státní podpora za určitých podmínek slučitelná s vnitřním trhem:
  - a) **podpora na projekty v oblasti VaV**, pokud podporovaná část výzkumného projektu spadá do kategorií základního a aplikovaného výzkumu, přičemž aplikovaný výzkum lze dále dělit na průmyslový výzkum a experimentální vývoj¹⁸. Tato podpora je zaměřena zejména na selhání trhu v souvislosti s kladnými externalitami (přelévání znalostí), ale může řešit také selhání trhu způsobené nedokonalými a asymetrickými informacemi nebo (hlavně u projektů kooperativního výzkumu) nedostatečnou koordinací;

¹⁴ Tento rámec se nevztahuje na daňové režimy pro příjmy z patentů.

¹⁵ Včetně financování poskytovaného v rámci programu Horizont Evropa nebo programu Digitální Evropa.

¹⁶ Sdělení Komise, Pokyny Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích (Úř. věst. C 244, 1.10.2004, s. 2).

¹⁷ Viz rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 13. září 1995, TWD Textilwerke Deggendorf GmbH v. Komise, spojené věci T-244/93 a T-486/93, ECLI:EU:T:1995:160.

¹⁸ Komise považuje za užitečné zachovat různé kategorie činností v oblasti VaV bez ohledu na skutečnost, že se tyto činnosti mohou řídit spíše interaktivním modelem než modelem lineárním.

- b) **podpora na studie proveditelnosti** v souvislosti s projekty v oblasti VaV, jež pomáhá řešit selhání trhu způsobené především nedokonalými a asymetrickými informacemi;
- c) **podpora na výstavbu a modernizaci výzkumné infrastruktury**, jež řeší hlavně selhání trhu plynoucí z potíží s koordinací, ale také z nedokonalých a asymetrických informací. Vysoce kvalitní výzkumná infrastruktura je stále nezbytnější z hlediska průlomového výzkumu, jelikož láká talenty z celého světa a je zásadní například pro informační a komunikační technologie a klíčové základní technologie¹⁹. Vysoké počáteční investiční náklady na získání nejmodernějšího vědeckého zařízení a vybavení využívaného převážně vědeckou obcí pro výzkumné činnosti v rané fázi často znemožňují nalezení potřebných finančních prostředků na trhu;
- d) **podpora na výstavbu a modernizaci infrastruktur pro testování a experimenty** řeší především selhání trhu způsobené nedokonalými a asymetrickými informacemi nebo nedostatky v oblasti koordinace. Výstavba nebo modernizace infrastruktury pro testování a experimenty tak, aby odpovídala současnému stavu techniky, zahrnuje vysoké počáteční investiční náklady, což spolu s nejistou zákaznickou základnou může ztížit přístup k financování. Přístup k infrastrukturám pro testování a experimenty financovaným z veřejných prostředků musí být na transparentním a nediskriminačním základě a za tržních podmínek poskytnut více uživatelům. Aby se usnadnil přístup uživatelů k infrastrukturám pro testování a experimenty, mohou být jejich uživatelské poplatky sníženy v souladu s jinými ustanoveními tohoto rámce nebo nařízení (EU) č. 651/2014²⁰ nebo nařízení o podpoře *de minimis*²¹;
- e) **podpora na inovační činnosti**, která je zaměřena zejména na selhání trhu související s kladnými externalitami (přelévání znalostí), potížemi s koordinací a v menší míře s asymetrickými informacemi. Pokud jde o malé a střední podniky (MSP), lze podporu na inovace poskytnout na získání, uznání a obranu patentů a jiného nehmotného majetku, vysílání vysoce kvalifikovaných pracovníků a využívání poradenských a podpůrných služeb v oblasti inovací, například služeb poskytovaných organizacemi pro výzkum a šíření znalostí, výzkumnými infrastrukturami, infrastrukturami pro testování a experimenty nebo inovačními klastry;
- f) **podpora na inovace procesů a organizační inovace**, která je zaměřena zejména na selhání trhu související s kladnými externalitami (přelévání znalostí), potížemi s koordinací a v menší míře s asymetrickými informacemi. Tato opatření podpory mohou být poskytnuta především malým a středním podnikům. Podpora velkým podnikům je slučitelná pouze tehdy, pokud na

---

¹⁹ Klíčové základní technologie jsou definovány a vymezeny ve sdělení Komise „Evropská strategie pro klíčové technologie – cesta k růstu a zaměstnanosti“ (COM(2012) 341 final ze dne 26. června 2012).

²⁰ Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (Text s významem pro EHP) (Úř. věst. L 187, 26.6.2014, s. 1).

²¹ Nařízení Komise (EU) č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu *de minimis* (Úř. věst. L 352, 24.12.2013, s. 1).

podporované činnosti účinně spolupracují alespoň s jedním malým nebo středním podnikem;

- g) **podpora inovačním klastrům**, jež je zaměřena na řešení selhání trhu v důsledku problémů s koordinací, které brzdí rozvoj klastrů, omezují interakci a toky znalostí v rámci klastrů a mezi nimi. Státní podpora může k řešení tohoto problému přispět jednak podporou investic do otevřených a společných infrastruktur pro inovační klastry, jednak podporou fungování klastrů s cílem zlepšit spolupráci, vytváření sítí a učení. Provozní podpora klastrů by musela být členským státem řádně odůvodněna, zejména pokud by trvala déle než deset let. Poplatky účtované za používání zařízení inovačního klastru a za účast na činnostech inovačního klastru musí odpovídat tržní ceně nebo odrážet jejich náklady (včetně přiměřené marže). Aby se usnadnil přístup k zařízením inovačního klastru nebo účast na činnostech inovačního klastru, může být přístup nabízen za snížené ceny v souladu s ostatními ustanoveními tohoto rámce nebo nařízení (EU) č. 651/2014²² nebo pravidly nařízení o podpoře *de minimis*²³ platnými pro uživatele služeb poskytovaných inovačním klastrem.

14. Členské státy musí v souladu s čl. 108 odst. 3 Smlouvy oznámit podporu na VaVaI s výjimkou opatření, jež splňují podmínky stanovené v nařízení o blokových výjimkách přijatém Komisí podle článku 1 nařízení Rady (EU) 2015/1588²⁴.

15. Tento rámec stanoví kritéria slučitelnosti pro režimy podpory a jednotlivé podpory na VaVaI, které podléhají oznamovací povinnosti a musí být posuzovány na základě čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy²⁵.

1.3 Definice

16. Pro účely tohoto rámce se rozumí:

- a) „**podporou ad hoc**“ podpora, která není poskytnuta na základě režimu podpory;
- b) „**podporou**“ opatření, jež splňuje kritéria stanovená v čl. 107 odst. 1 Smlouvy;
- c) „**intenzitou podpory**“ hrubá výše podpory vyjádřená jako procentní podíl způsobilých nákladů před odpočtem daně nebo jiných poplatků. Je-li podpora poskytnuta jinak než formou dotace, výše podpory se rovná jejímu grantovému ekvivalentu. Podpora splatná v několika splátkách je diskontována na hodnotu v den jejího poskytnutí. Úrokovou sazbou, která se použije pro tento účel, je diskontní sazba²⁶ platná k datu poskytnutí podpory. Intenzita podpory se vypočítává na příjemce;

²² Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (Text s významem pro EHP) (Úř. věst. L 187, 26.6.2014, s. 1).

²³ Nařízení Komise (EU) č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu *de minimis* (Úř. věst. L 352, 24.12.2013, s. 1).

²⁴ Nařízení Rady (EU) 2015/1588 ze dne 13. července 2015 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na určité kategorie horizontální státní podpory (Úř. věst. L 248, 24.9.2015, s. 1) ve znění nařízení Rady (EU) 2018/1911 ze dne 26. listopadu 2018 (Úř. věst. L 311, 7.12.2018, s. 8).

²⁵ Kritéria pro analýzu slučitelnosti státní podpory, která má podpořit realizaci významných projektů společného evropského zájmu, včetně podpory na VaVaI posuzované podle čl. 107 odst. 3 písm. b) Smlouvy, s vnitřním trhem jsou uvedena v samostatném sdělení Komise.

²⁶ Viz sdělení Komise o revizi metody stanovování referenčních a

- d) **„režimem podpory“** akt, na jehož základě může být bez dalších prováděcích opatření poskytnuta podnikům, jež jsou v tomto aktu vymezeny obecným a abstraktním způsobem, jednotlivá podpora, a dále akt, na jehož základě může být poskytnuta jednomu nebo více podnikům podpora, která není spojena s konkrétním projektem;
- e) **„aplikovaným výzkumem“** průmyslový výzkum, experimentální vývoj nebo jejich kombinace;
- f) **„obvyklými tržními podmínkami“** situace, kdy se podmínky transakce mezi smluvními stranami neliší od podmínek, jež by byly sjednány mezi nezávislými podniky, a nezahrnují prvek tajné dohody. Má se za to, že zásada obvyklých tržních podmínek je splněna v případě transakce, již předcházelo otevřené, transparentní a nediskriminační řízení;
- g) **„datem poskytnutí podpory“** datum, kdy příjemce podle platného vnitrostátního právního režimu získá na tuto podporu právní nárok;
- h) **„účinnou spoluprací“** spolupráce nejméně dvou nezávislých stran za účelem výměny znalostí či technologií nebo k dosažení společného cíle na základě dělby práce, kde příslušné strany společně stanoví rozsah projektu kooperativního výzkumu, přispívají k jeho realizaci a sdílejí jeho rizika a výsledky. Náklady na projekt může nést v plné výši jedna či více stran a tím zbavit ostatní strany jejich finančních rizik. Za formy spolupráce nejsou považovány smluvní výzkum a poskytování výzkumných služeb;
- i) **„plánem hodnocení“** dokument, který se vztahuje na jeden nebo více režimů podpory a obsahuje alespoň tyto minimální prvky: cíle, které mají být hodnoceny, otázky pro hodnocení, ukazatele výsledků, předpokládanou metodu provádění hodnocení, požadavky na sběr údajů, navrhovaný časový harmonogram hodnocení včetně data předložení průběžných a závěrečných hodnotících zpráv, popis nezávislého subjektu, který hodnocení provede, nebo kritéria, která budou použita při jeho výběru, a způsoby zveřejnění hodnocení;
- j) **„výhradním vývojem“** zadávání veřejných zakázek na služby ve výzkumu a vývoji, u kterých veškeré dosažené přínosy připadají výhradně veřejnému zadavateli nebo zadavateli a které mohou tyto subjekty využít při provádění své činnosti za podmínky, že tyto služby v plné výši hradí;
- k) **„experimentálním vývojem“** získávání, spojování, formování a používání stávajících vědeckých, technologických, obchodních a jiných příslušných poznatků a dovedností za účelem vývoje nových nebo zdokonalených výrobků, procesů nebo služeb, včetně digitálních produktů, procesů nebo služeb, v jakékoli oblasti, technologii, průmyslovém či jiném odvětví (mimo jiné včetně digitálních odvětví a technologií, jako je například superpočítání, kvantové technologie, technologie blockchain, umělá inteligence, kybernetická bezpečnost, data velkého objemu a technologie cloud nebo edge computingu). Může se například jednat i o činnosti zaměřené na vymezení koncepce, plánování a dokumentaci nových výrobků, procesů nebo služeb. Experimentální vývoj může zahrnovat vývoj prototypů, demonstrační činnosti, pilotní projekty, testování a ověřování nových nebo zdokonalených výrobků, procesů nebo služeb v prostředí reprezentativním z

---

a diskontních sazeb (Úř. věst. C 14, 19.1.2008, s. 6).

hlediska reálných provozních podmínek, pokud hlavní cíl spočívá v dalším technickém zlepšení výrobků, procesů nebo služeb, které nejsou z velké části stanoveny. Tyto činnosti mohou zahrnovat vývoj komerčně využitelného prototypu nebo pilotního projektu, který je nutně konečným komerčním produktem a jehož výroba je příliš nákladná na to, aby byl použit pouze pro účely demonstrace a ověření. Experimentálním vývojem nejsou běžné nebo pravidelné změny stávajících výrobků, výrobních linek, výrobních procesů, služeb a jiných nedokončených operací, i když tyto změny mohou představovat zlepšení;

- l) **„studii proveditelnosti“** hodnocení a analýza potenciálu projektu, které mají za cíl podpořit proces rozhodování tím, že objektivně a racionálně zjistí silné a slabé stránky projektu, jeho příležitosti a hrozby a určí zdroje potřebné pro jeho uskutečnění, jakož i jeho vyhlídky na úspěch;
- m) výrazem **„plně náleží“** situace, kdy výzkumná organizace, výzkumná infrastruktura nebo veřejný zadavatel požívají všech hospodářských výhod spojených s právy duševního vlastnictví, jelikož si ponechají právo s nimi neomezeně nakládat, zejména vlastnické právo a právo poskytovat licence. Tato podmínka může být splněna i v případě, že se výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura (resp. veřejný zadavatel) rozhodne uzavřít další smlouvy týkající se těchto práv, včetně poskytnutí příslušných licencí spolupracujícímu partnerskému subjektu (resp. podnikům);
- n) **„základním výzkumem“** experimentální nebo teoretická práce vykonávaná především za účelem získání nových poznatků o základních principech jevů a pozorovatelných skutečností, která není zaměřena na přímé komerční uplatnění nebo využití;
- o) **„hrubým grantovým ekvivalentem“** výše, které by podpora dosáhla, kdyby byla poskytnuta formou dotace, před odpočtem daně nebo jiných poplatků;
- p) **„vysoce kvalifikovanými pracovníky“** pracovníci s vysokoškolským vzděláním a nejméně pětiletou relevantní odbornou praxí, která může zahrnovat rovněž dobu studia v doktorském programu;
- q) **„jednotlivou podporou“** podpora, která není poskytnuta na základě režimu podpory nebo která je poskytnuta na základě režimu podpory, ale musí být oznámena;
- r) **„průmyslovým výzkumem“** plánovaný výzkum nebo kritické šetření zaměřené na získání nových poznatků a dovedností pro vývoj nových výrobků, procesů nebo služeb nebo k podstatnému zdokonalení stávajících výrobků, procesů nebo služeb, včetně digitálních produktů, procesů nebo služeb, v jakékoli oblasti, technologii, průmyslovém či jiném odvětví (mimo jiné včetně digitálních odvětví a technologií, jako je superpočítání, kvantové technologie, technologie blockchain, umělá inteligence, kybernetická bezpečnost, data velkého objemu a technologie cloud computingu). Průmyslový výzkum zahrnuje vytváření dílčích částí složitých systémů a může zahrnovat výrobu prototypů v laboratorním prostředí nebo v prostředí se simulovanými rozhraními se stávajícími systémy a rovněž výrobu pilotních linek, je-li to nezbytné pro průmyslový výzkum, a zejména pro obecné ověřování technologie;
- s) **„poradenskými službami v oblasti inovací“** konzultace, pomoc nebo odborná příprava v oblasti transferu znalostí, nabývání, ochrany nebo využívání

nehmotného majetku nebo používání norem a předpisů, v nichž jsou tyto normy obsaženy, jakož i konzultace, pomoc nebo odborná příprava týkající se zavádění nebo používání inovativních technologií a řešení (včetně digitálních technologií a řešení);

- t) **„inovačními klastry“** struktury nebo organizovaná seskupení nezávislých subjektů (jako jsou inovativní začínající podniky, malé, střední a velké podniky, jakož i organizace pro výzkum a šíření znalostí, výzkumné infrastruktury, infrastruktury pro testování a experimenty, centra pro digitální inovace, neziskové organizace a další související hospodářské subjekty), jejichž účelem je povzbuzovat inovační činnosti a nové způsoby spolupráce, například prostřednictvím digitálních prostředků, sdílením a/nebo podporou sdílení zařízení a výměnou poznatků a odborných znalostí a účinným přispíváním k přenosu znalostí, vytváření sítí, šíření informací a spolupráci mezi podniky a dalšími organizacemi v klastru²⁷;
- u) **„podpůrnými službami v oblasti inovací“** poskytování kancelářských prostor, databank, cloudových služeb a služeb ukládání dat, knihoven, průzkumu trhu, laboratoří, označování kvality, testování, provádění experimentů a certifikace nebo jiných souvisejících služeb, včetně služeb poskytovaných organizacemi pro výzkum a šíření znalostí, výzkumnými infrastrukturami, infrastrukturami pro testování a experimenty nebo inovačními klastry, za účelem vývoje účinnějších nebo technologicky vyspělých výrobků, procesů nebo služeb, včetně zavádění inovativních technologií a řešení (včetně digitálních technologií a řešení);
- v) **„nehmotným majetkem“** majetek, který nemá hmotnou nebo finanční podobu, např. patenty, licence, know-how nebo jiný typ duševního vlastnictví;
- w) **„předáváním znalostí“** proces, jehož cílem je získávání, shromažďování a sdílení explicitních a implicitních znalostí včetně dovedností a kompetencí v hospodářských i nehmotných činnostech, jako jsou spolupráce při výzkumu, poradenství, poskytování licencí, zakládání společností typu *spin-off*, publikace a mobilita výzkumných pracovníků a dalších osob, jež se podílejí na těchto činnostech. Kromě vědeckých a technických poznatků zahrnuje také jiné druhy znalostí, např. znalosti, jež se týkají používání norem a právních předpisů, v nichž jsou tyto normy obsaženy, znalosti podmínek reálného provozního prostředí a způsobů organizačních inovací, jakož i řízení znalostí v souvislosti s určováním, získáváním, zabezpečením, ochranou a využíváním nehmotného majetku;
- x) **„velkými podniky“** podniky, které nesplňují definici malých a středních podniků;
- y) **„čistými dodatečnými náklady“** rozdíl mezi předpokládanou čistou současnou hodnotou podporovaného projektu nebo činnosti a životaschopnou hypotetickou srovnávací investicí, kterou by příjemce uskutečnil v případě neposkytnutí podpory;

---

²⁷ Centra pro digitální inovace (včetně evropských center pro digitální inovace podporovaných v rámci centrálně řízeného programu Digitální Evropa), jejichž cílem je stimulovat široké využívání digitálních technologií, jako je například umělá inteligence, vysoce výkonná výpočetní technika a kybernetická bezpečnost ze strany průmyslu (zejména malých a středních podniků) a organizací veřejného sektoru, se mohou sama kvalifikovat jako inovační klastr ve smyslu tohoto rámce v závislosti na konkrétních sledovaných cílech nebo činnostech/funkcích, které centrum pro digitální inovace nabízí.

- z) **„organizační inovací“²⁸** zavedení nového způsobu organizace na úrovni podniku (na úrovni skupiny v daném průmyslovém odvětví v EHP), organizace pracoviště nebo vnějších vztahů, mimo jiné například využitím nových nebo inovativních digitálních technologií. Z této definice jsou vyloučeny změny, které jsou založeny na způsobech organizace, jež jsou již v podniku používány, změny ve strategii řízení, fúze a akvizice, upuštění od používání určitého procesu, prostá obnova nebo rozšíření kapitálu, změny plynoucí výlučně ze změn v cenách výrobních faktorů, úpravy podle potřeb zákazníka, lokalizace, pravidelné, sezónní nebo jiné cyklické změny a obchodování s novými nebo podstatně zdokonalenými výrobky;
- aa) **„osobními náklady“** náklady na výzkumné pracovníky, techniky a ostatní podpurný personál v rozsahu, který připadá na příslušný projekt nebo činnost;
- bb) **„zadáváním veřejných zakázek v předobchodní fázi“** zadávání veřejných zakázek na služby ve výzkumu a vývoji, u nichž si veřejný zadavatel nebo zadavatel neopouští všechny výsledky a přínosy zakázky výhradně pro vlastní použití při provádění své činnosti, ale sdílí je za tržních podmínek s dodavateli. Smlouvy, jejichž předmět spadá do jedné nebo více kategorií výzkumu a vývoje definovaných v tomto rámci, musí mít omezenou dobu platnosti a mohou zahrnovat vývoj prototypů nebo omezeného množství prvních výrobků nebo služeb ve formě testovací série. Předmětem stejné smlouvy nesmí být nákup komerčního objemu výrobků nebo služeb;
- cc) **„inovací procesu“²⁹** zavedení nového nebo výrazně zdokonaleného způsobu výroby nebo dodání zboží či služeb (včetně významných změn v technikách, vybavení nebo softwaru) na úrovni podniku (na úrovni skupiny v daném průmyslovém odvětví v EHP), mimo jiné například využitím nových nebo inovativních digitálních technologií nebo řešení. Z této definice jsou vyloučeny menší změny nebo zlepšení, zvýšení výrobní kapacity nebo kapacity k poskytování služeb přidáním výrobních nebo logistických systémů, které jsou velmi podobné již používaným systémům, upuštění od používání určitého procesu, prostá obnova nebo rozšíření kapitálu, změny plynoucí výlučně ze změn v cenách výrobních faktorů, úpravy podle potřeb zákazníka, lokalizace, pravidelné, sezónní nebo jiné cyklické změny a obchodování s novými nebo podstatně zdokonalenými výrobky;
- dd) **„projektem v oblasti VaV“** operace, která zahrnuje činnosti spadající do jedné nebo více kategorií výzkumu a vývoje definovaných v tomto rámci a která má splnit nedělitelný úkol přesné hospodářské, vědecké nebo technické povahy s předem jasně určenými cíli. Projekt v oblasti VaV může sestávat z několika pracovních oblastí, činností nebo služeb a zahrnuje jasné cíle, činnosti, které je třeba provést k dosažení těchto cílů (včetně jejich očekávaných nákladů), a konkrétní požadavky jako základ pro posouzení výsledků těchto činností a jejich srovnání s příslušnými cíli. Pokud není možné jasně od sebe oddělit dva nebo více projektů v oblasti VaV, a zejména pokud tyto projekty nemají samostatně vyhlídky na technologický úspěch, považují se za projekt jediný;

---

²⁸ Organizační inovace může rovněž zahrnovat sociální inovaci za předpokladu, že činnosti v oblasti sociální inovace spadají do oblasti působnosti definice.

²⁹ Inovace procesu může rovněž zahrnovat sociální inovaci za předpokladu, že činnosti v oblasti sociální inovace spadají do oblasti působnosti definice.

- ee) „vratnou zálohou“ půjčka na projekt, která je vyplacena v jedné či více splátkách a za podmínek splacení, které závisejí na výsledku projektu;
- ff) „organizací pro výzkum a šíření znalostí“ nebo „výzkumnou organizací“ subjekt (např. univerzita nebo výzkumný ústav, agentura pro transfer technologií, zprostředkovatel v oblasti inovací, fyzický nebo virtuální spolupracující subjekt zaměřený na výzkum) bez ohledu na jeho právní postavení (zřízený podle veřejného, nebo soukromého práva) nebo způsob financování, jehož hlavním cílem je provádět nezávisle základní výzkum, průmyslový výzkum nebo experimentální vývoj nebo veřejně šířit výsledky těchto činností formou výuky, publikací nebo předávání znalostí. Pokud tento subjekt rovněž vykonává hospodářské činnosti, musí se pro financování, náklady a příjmy těchto hospodářských činností vést oddělené účetnictví. Podniky, jež mohou uplatňovat rozhodující vliv na takovýto subjekt, např. jako podílníci nebo členové, nesmí mít přednostní přístup k výsledkům, jichž dosáhl;
- gg) „výzkumnou infrastrukturou“ zařízení, zdroje a související služby, které vědecká obec využívá k provádění výzkumu v příslušných oborech, zahrnující vědecké vybavení nebo soubory nástrojů, zdroje založené na znalostech, např. sbírky, archivy a strukturované vědecké informace, infrastruktury informačních a komunikačních technologií, např. síť GRID, počítačové a programové vybavení, komunikační prostředky, jakož i veškeré další prvky jedinečné povahy, které jsou nezbytné k provádění výzkumu. Tyto infrastruktury se mohou nacházet na jednom místě nebo mohou být „rozміstěné“ v rámci sítě (organizovaná síť zdrojů)³⁰;
- hh) „vysíláním“ dočasné zaměstnávání zaměstnanců příjemcem, které je spojeno s právem zaměstnance vrátit se ke svému předchozímu zaměstnavateli;
- ii) „malými a středními podniky“ neboli „MSP“, „malými podniky“ a „středními podniky“ podniky, které splňují kritéria stanovená v doporučení Komise o definici mikropodniků a malých a středních podniků³¹;
- jj) „zahájením prací“ nebo „zahájením projektu“ buď zahájení činností v oblasti VaVaI, nebo první dohoda mezi příjemcem a dodavatelem o provedení projektu, podle toho, která událost nastane dříve. Přípravné práce, jako je získání povolení a provedení studií proveditelnosti, se za zahájení prací nepovažují;
- kk) „hmotným majetkem“ majetek ve formě pozemků, staveb, zařízení, strojů a vybavení;
- ll) „infrastrukturou pro testování a experimenty“³² zařízení, vybavení, kapacity a zdroje, jako jsou zkušební stolice, pilotní linky, demonstrační zařízení, testovací zařízení nebo živé laboratoře, a související podpůrné služby, které jsou využívány převážně podniky, zejména malými a středními podniky, jež žádají o podporu na testování a provádění experimentů za účelem vývoje nových nebo zdokonalených výrobků, procesů a služeb a testování a rozšiřování technologií s cílem dosáhnout

³⁰ Viz čl. 2 písm. a) nařízení Rady (ES) č. 723/2009 ze dne 25. června 2009 o právním rámci Společenství pro konsorcium evropské výzkumné infrastruktury (ERIC) (Úř. věst. L 206, 8.8.2009, s. 1).

³¹ Doporučení Komise ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků a malých a středních podniků (Úř. věst. L 124, 20.5.2003, s. 36).

³² Infrastruktury pro testování a experimenty mohou být rovněž známy pod pojmem technologické infrastruktury, viz pracovní dokument útvarů Komise „Technologické infrastruktury“ (SWD(2019) 158 final ze dne 8. dubna 2019).

pokroku prostřednictvím průmyslového výzkumu a experimentálního vývoje. Přístup k infrastrukturám pro testování a experimenty financovaným z veřejných prostředků je otevřen více uživatelům a musí být poskytován na transparentním a nediskriminačním základě a za tržních podmínek.

2. STÁTNÍ PODPORA VE SMYSLU ČL. 107 Odst. 1 SMLOUVY

17. Jakékoli opatření, které splňuje kritéria stanovená v čl. 107 odst. 1 Smlouvy, obecně představuje státní podporu. Zatímco samostatné sdělení Komise o pojmu státní podpora³³ objasňuje, jak Komise chápe pojem státní podpora obecně, tento oddíl se zabývá situacemi, které jsou typické pro činnosti v oblasti VaVaI, aniž je dotčen výklad Soudního dvora Evropské unie.

2.1 Organizace pro výzkum a šíření znalostí a výzkumné infrastruktury jako příjemci státní podpory

18. Organizace pro výzkum a šíření znalostí (dále jen „výzkumné organizace“) a výzkumné infrastruktury jsou příjemci státní podpory, pokud jejich veřejné financování splňuje všechny podmínky čl. 107 odst. 1 Smlouvy. Podle sdělení Komise o pojmu státní podpora a v souladu s judikaturou Soudního dvora musí příjemce splňovat podmínky pro to, aby mohl být považován za podnik, což však nezávisí na jeho právním postavení, tj. zda byl zřízen podle veřejného, nebo soukromého práva, ani na jeho ekonomické povaze, tj. zda usiluje o zisk, či nikoliv. Rozhodujícím faktorem pro uznání příjemce jako podniku je spíše to, zda vykonává hospodářskou činnost spočívající v nabízení výrobků nebo služeb na daném trhu³⁴.

2.1.1 Veřejné financování nehopodářských činností

19. Pokud tentýž subjekt provádí činnosti jak hospodářské, tak nehopodářské povahy, pak se nebude na veřejné financování nehopodářských činností vztahovat čl. 107 odst. 1 Smlouvy, lze-li v zájmu účinného zabránění křížovému subvencování hospodářských činností jasně oddělit oba uvedené druhy činností, jakož i příslušné náklady, financování a příjmy. Dokladem o náležitém rozdělení nákladů, financování a příjmů mohou být roční finanční výkazy příslušného subjektu.

20. Komise má za to, že nehopodářské povahy jsou obecně tyto činnosti:

- a) primární činnosti výzkumných organizací a výzkumných infrastruktur, zejména:
  - i) vzdělávání s cílem zvýšit počty a zlepšit kvalifikaci lidských zdrojů.
V souladu s judikaturou³⁵ a rozhodovací praxí Komise³⁶ a podle sdělení

³³ Evropská komise, Sdělení Komise o pojmu státní podpora uvedeném v čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (Uř. věst. C 262, 19.7.2016, s. 1).

³⁴ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. června 1987, Komise v. Itálie, C-118/85, ECLI:EU:C:1987:283, bod 7; rozsudek Soudního dvora ze dne 18. června 1998, Komise v. Itálie, C-35/96, ECLI:EU:C:1998:303, bod 36; rozsudek Soudního dvora ze dne 19. února 2002, Wouters, C-309/99, ECLI:EU:C:2002:98, bod 46.

³⁵ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 27. září 1988, Humble a Edel, C-263/86, ECLI:EU:C:1988:451, body 9–10, 15–18; rozsudek Soudního dvora ze dne 7. prosince 1993, Wirth, C-109/92, ECLI:EU:C:1993:916, bod 15.

³⁶ Viz např. věci Vysoká škola logistiky v Přerově, NN 54/2006, a Jednotlivá podpora pro Vysokou školu ve městě Nyíregyháza určená na rozvoj centra znalostí regionu Partium, N 343/2008.

o pojmu státní podpora a sdělení o službách obecného hospodářského zájmu³⁷ se za nehospodářskou činnost považuje veřejné vzdělávání organizované v rámci státního vzdělávacího systému, jež je z velké části nebo zcela financováno ze státních prostředků a je státem kontrolováno³⁸;

- ii) nezávislý VaV s cílem získat nové poznatky a lépe pochopit dané téma, včetně kooperativního VaV, pokud je spolupráce, do níž je výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura zapojena, účinná³⁹;
  - iii) veřejné šíření výsledků výzkumu na nevýlučném a nediskriminačním základě, například prostřednictvím výuky, databází s otevřeným přístupem, veřejně přístupných publikací či otevřeného softwaru;
- b) činnosti v rámci předávání znalostí, pokud jsou prováděny buď výzkumnou organizací, nebo výzkumnou infrastrukturou (včetně jejich oddělení či poboček), nebo společně s dalšími takovými subjekty či jejich jménem a pokud se veškerý zisk z těchto činností znovu investuje do primárních činností výzkumné organizace nebo výzkumné infrastruktury. Nehospodářská povaha těchto činností zůstává zachována i v případě svěřeni dodávek odpovídajících služeb třetím stranám prostřednictvím otevřeného zadávacího řízení.
21. Je-li výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura využívána pro hospodářské i nehospodářské činnosti, vztahují se na veřejné financování pravidla státní podpory pouze do té míry, do jaké toto financování pokrývá náklady spojené s hospodářskými činnostmi⁴⁰. Je-li výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura využívána téměř výhradně pro nehospodářskou činnost, může její financování zcela spadat mimo působnost pravidel státní podpory⁴¹ za předpokladu, že její hospodářské využití je čistě vedlejší, tj. jedná se o činnost, která přímo souvisí s provozem výzkumné organizace nebo výzkumné infrastruktury a je pro její provoz nezbytná či je neoddelitelně spojena s jejím hlavním nehospodářským využitím a je omezena co do rozsahu. Pro účely tohoto rámce bude Komise tuto podmínku považovat za splněnou v případě, že pro hospodářské činnosti budou využívány naprosto stejné vstupy (např. materiál, zařízení, pracovní síla a fixní kapitál) jako u nehospodářských činností a kapacita přidělená každý rok na tyto hospodářské činnosti nepřesáhne 20 % celkové roční kapacity daného subjektu.

---

³⁷ Viz sdělení Komise o použití pravidel Evropské unie v oblasti státní podpory na vyrovnávací platbu udělenou za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu, Úř. věst. C 8, 11.1.2012, s. 4, body 26–29.

³⁸ Vzdělávání pracovníků ve smyslu pravidel státní podpory pro podporu na vzdělávání nelze považovat za nehospodářskou primární činnost výzkumných organizací.

³⁹ Poskytování služeb v oblasti VaV a VaV prováděný jménem podniků se nepovažují za nezávislý VaV.

⁴⁰ Pokud je výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura financována jak z veřejných, tak ze soukromých zdrojů, bude se podle Komise o takový případ jednat tehdy, je-li veřejné financování přidělené danému subjektu v konkrétním účetním období vyšší než náklady, jež mu v tomto období vzniknou v souvislosti s nehospodářskými činnostmi.

⁴¹ Protože výzkumná obec při provádění pomocných hospodářských činností získává lepší a kvalitnější odborné zkušenosti a znalosti, které lze využít k provádění primárních nehospodářských činností výzkumné organizace nebo výzkumné infrastruktury ve prospěch společnosti jako celku.

2.1.2 *Veřejné financování hospodářských činností výzkumných organizací a výzkumných infrastruktur*

22. Aniž je dotčen bod 21, v případě, že jsou výzkumné organizace nebo výzkumné infrastruktury využívány k vykonávání hospodářských činností, jako je pronájem vybavení či laboratoří podnikům, poskytování služeb podnikům nebo provádění smluvního výzkumu, bude se veřejné financování těchto hospodářských činností zpravidla považovat za státní podporu.
23. Komise však nebude výzkumnou organizaci nebo výzkumnou infrastrukturu považovat za příjemce státní podpory, pokud tato organizace či infrastruktura jedná jako pouhý zprostředkovatel, který převádí veškeré veřejné financování, jakož i výhody plynoucí z tohoto financování na konečné příjemce. Obecně se jedná o případy, kdy:
- a) jak veřejné financování, tak výhody plynoucí z tohoto financování jsou vyčíslitelné a prokazatelné a existuje vhodný mechanismus, který zaručuje, že financování i výhody jsou v plném rozsahu převedeny na konečné příjemce, např. prostřednictvím nižších cen, a
  - b) zprostředkovateli není poskytnuta žádná další výhoda, protože je buď vybrán v otevřeném zadávacím řízení, nebo je veřejné financování k dispozici všem subjektům, které splňují nezbytné objektivní podmínky, takže zákazníci coby koneční příjemci jsou oprávněni získat rovnocenné služby od jakéhokoli příslušného zprostředkovatele.
24. Jsou-li splněny podmínky uvedené v bodě 23, uplatní se pravidla státní podpory na úrovni konečných příjemců.

2.2 **Nepřímá státní podpora poskytovaná podnikům prostřednictvím veřejně financovaných organizací pro výzkum a šíření znalostí a výzkumných infrastruktur**

25. Otázku, zda a za jakých podmínek získávají podniky výhodu ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy v případě smluvního výzkumu nebo výzkumných služeb poskytovaných výzkumnou organizací nebo výzkumnou infrastrukturou či v případě spolupráce s výzkumnou organizací nebo výzkumnou infrastrukturou, je třeba zodpovědět v souladu s obecnými zásadami státní podpory. Za tímto účelem může být podle sdělení o pojmu státní podpora nutné zejména posoudit, zda lze chování výzkumné organizace nebo výzkumné infrastruktury přičítat státu⁴².

2.2.1 *Výzkum jménem podniků (smluvní výzkum nebo výzkumné služby)*

26. Pokud je výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura využívána k provádění smluvního výzkumu nebo poskytování výzkumné služby pro určitý podnik, který obvykle stanoví podmínky smlouvy, vlastní výsledky výzkumných činností a nese riziko neúspěchu, nebude na tento podnik v případě, že výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura obdrží za své služby přiměřenou odměnu, zpravidla převedena žádná státní podpora. Jedná se zejména o situace, kdy je splněna jedna z následujících podmínek:

---

⁴² Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. května 2002, Francie v. Komise, C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, bod 24.

- a) výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura poskytuje danou výzkumnou službu nebo provádí smluvní výzkum za tržní cenu⁴³ nebo
  - b) nelze-li určit tržní cenu, výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura poskytuje danou výzkumnou službu nebo provádí smluvní výzkum za cenu, která:
    - odráží plné náklady služby a obecně zahrnuje marži stanovenou podle marží, jež obvykle uplatňují podniky působící v odvětví dotčené služby, nebo
    - je výsledkem jednání za obvyklých tržních podmínek, pokud výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura coby poskytovatel služeb v jednání usiluje o to, aby při uzavření smlouvy dosáhla maximálního hospodářského prospěchu, a pokryje alespoň své mezní náklady.
27. Pokud si výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura ponechá právo duševního vlastnictví nebo příslušná přístupová práva, lze jejich tržní hodnotu odečíst od ceny, jež má být zaplácena za dotčené služby.

2.2.2 *Spolupráce s podniky*

28. Má se za to, že projekt je realizován prostřednictvím účinné spolupráce, pokud alespoň dvě nezávislé strany sledují společný cíl na základě dělby práce, společně stanoví rozsah projektu, podílejí se na jeho koncipování, přispívají k jeho provádění a sdílejí finanční, technologická, vědecká a jiná rizika projektu, jakož i jeho výsledky. Náklady na projekt může nést v plné výši jedna či více stran a tím zbavit ostatní strany jejich finančních rizik. Podmínky projektu kooperativního výzkumu, zejména co se týče příspěvků na jeho náklady, sdílení rizik a výsledků, šíření výsledků, přístupu k právům duševního vlastnictví a pravidel pro přidělení těchto práv, musí být stanoveny před zahájením projektu⁴⁴. Za formy spolupráce nejsou považovány smluvní výzkum a poskytování výzkumných služeb.
29. Jsou-li projekty kooperativního výzkumu prováděny společně podniky a výzkumnými organizacemi nebo výzkumnými infrastrukturami, má Komise za to, že zúčastněným podnikům není prostřednictvím těchto subjektů kvůli příznivým podmínkám spolupráce poskytnuta nepřímá státní podpora⁴⁵, pokud je splněna jedna z následujících podmínek:
- a) zúčastněné podniky nesou v plné výši náklady projektu, nebo
  - b) výsledky spolupráce, které nemají za následek vznik práv duševního vlastnictví, lze veřejně šířit a práva duševního vlastnictví vzniklá z činností výzkumných organizací nebo výzkumných infrastruktur plně náleží těmto subjektům, nebo
  - c) práva duševního vlastnictví vzniklá z projektu, jakož i související přístupová práva jsou mezi různé spolupracující partnerské subjekty rozdělena tak, aby byly náležitě zohledněny jejich pracovní oblasti, příspěvky a příslušné zájmy, nebo

---

⁴³ Pokud výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura poskytuje konkrétní výzkumnou službu či provádí smluvní výzkum jménem daného podniku poprvé, na zkušební bázi a po jasně vymezenou dobu, Komise bude účtovanou cenu obvykle považovat za cenu tržní, jestliže jsou výzkumná služba či smluvní výzkum jedinečné a lze prokázat, že pro ně neexistuje trh.

⁴⁴ Netýká se konečných dohod o tržní hodnotě vzniklých práv duševního vlastnictví a hodnotě příspěvků na projekt.

⁴⁵ A to ani ve formě dohod o poskytování materiálů, pokud výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura poskytuje podniku materiály pro vlastní činnosti příjemce v oblasti VaV.

- d) výzkumné organizace nebo výzkumné infrastruktury obdrží za práva duševního vlastnictví, jež vznikla v důsledku jejich činností a jsou postoupena zúčastněným podnikům nebo k nimž získaly zúčastněné podniky přístupová práva, náhradu odpovídající tržní ceně. Od této náhrady lze odečíst absolutní vyšší hodnoty veškerých finančních či nefinančních příspěvků zúčastněných podniků na náklady činností výzkumných organizací nebo výzkumných infrastruktur, jež měly za následek vznik dotčených práv duševního vlastnictví.
30. Pro účely bodu 29 písm. d) bude mít Komise za to, že obdržená náhrada odpovídá tržní ceně, pokud dotčeným výzkumným organizacím nebo výzkumným infrastrukturám umožňuje požívat všech hospodářských výhod spojených s těmito právy, za předpokladu, že je splněna jedna z následujících podmínek:
- a) výše náhrady byla stanovena na základě prodeje v rámci otevřeného, transparentního a nediskriminačního soutěžního řízení, nebo
  - b) nezávislý odborný odhad potvrdí, že výše náhrady je rovna tržní ceně nebo vyšší, nebo
  - c) výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura může jakožto prodávající prokázat, že náhradu fakticky sjednala za obvyklých tržních podmínek tak, aby při uzavření smlouvy dosáhla maximálního hospodářského prospěchu, s přihlédnutím ke svým statutárním cílům, nebo
  - d) spolupracující podnik má na základě dohody o spolupráci právo prvního odmítnutí k právům duševního vlastnictví vzniklým z činnosti spolupracujících výzkumných organizací nebo výzkumných infrastruktur a tyto subjekty mají reciproční právo vyžádat si ekonomicky výhodnější nabídky od třetích stran, tak aby byl spolupracující podnik nucen svou nabídku náležitým způsobem upravit.
31. Pokud není splněna žádná z podmínek v bodě 29, bude se celá hodnota příspěvku výzkumných organizací nebo výzkumných infrastruktur na projekt považovat za výhodu pro spolupracující podniky, na kterou se vztahují pravidla státní podpory.

2.3 Zadávání veřejných zakázek na služby ve výzkumu a vývoji

32. Veřejní zadavatelé mohou zadávat zakázky na služby podniků ve výzkumu a vývoji, a to jak v rámci výhradního vývoje, tak v rámci zadávání zakázek v předobchodní fázi⁴⁶.
33. Pokud se pro zadání veřejné zakázky uskuteční otevřené zadávací řízení v souladu s platnými směnicemi⁴⁷, Komise obvykle uzná, že podnikům dodávajícím příslušné služby není poskytnuta státní podpora ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy⁴⁸.

---

⁴⁶ Viz sdělení a související pracovní dokument útvarů Komise „Zadávání veřejných zakázek v předobchodní fázi: Podpora inovace za účelem zajištění udržitelné vysoké kvality veřejných služeb v Evropě“ (KOM(2007) 799 v konečném znění ze dne 14. prosince 2007).

⁴⁷ Viz článek 27 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES (Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 65) a článek 45 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb a o zrušení směrnice 2004/17/ES (Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 243). Rovněž v případě omezeného řízení ve smyslu článku 28 směrnice 2014/24/EU a článku 46 směrnice 2014/25/EU bude mít Komise za to, že podnikům není poskytnuta státní podpora, pokud není zainteresovaným dodavatelům bez uvedení pádných důvodů zabráněno v účasti v nabídkovém řízení.

34. Ve všech ostatních případech včetně zadání zakázky v předobchodní fázi bude mít Komise za to, že podnikům není poskytnuta státní podpora, pokud cena zaplacená za příslušné služby plně odráží tržní hodnotu přínosů, jež vyplývají ze zakázky pro veřejného zadavatele, a rizika, která nesou zúčastnění dodavatelé. Jedná se zejména o případy, kdy jsou splněny všechny tyto podmínky:
- a) výběrové řízení je otevřené, transparentní a nediskriminační a opírá se o objektivní kritéria výběru a udělení zakázky stanovená před konáním nabídkového řízení;
  - b) předpokládaná smluvní ujednání, v nichž jsou popsány všechny povinnosti a práva stran, včetně povinností a práv souvisejících s právy duševního vlastnictví, jsou zájemcům o účast v nabídkovém řízení k dispozici před konáním tohoto řízení;
  - c) zakázka nezajišťuje žádnému z účastníků se dodavatelů preferenční zacházení při dodávce komerčního objemu konečných výrobků nebo služeb veřejnému zadavateli v dotčeném členském státě⁴⁹ a
  - d) je splněna jedna z těchto podmínek:
    - všechny výsledky, jež nemají za následek vznik práv duševního vlastnictví, lze veřejně šířit, například formou publikací, výuky či příspěvku pro normalizační orgány, tak aby je mohly jiné podniky reprodukovat, a případná práva duševního vlastnictví plně náleží veřejnému zadavateli, nebo
    - poskytovatel služeb, jemuž náleží výsledky, které mají za následek vznik práv duševního vlastnictví, je povinen poskytnout veřejnému zadavateli neomezený bezplatný přístup k těmto výsledkům a třetím stranám poskytnout přístup za tržních podmínek, například formou nevýhradních licencí.
35. Pokud nejsou splněny podmínky stanovené v bodě 34, mohou členské státy vycházet z individuálního posouzení ustanovení smlouvy mezi veřejným zadavatelem a podnikem, aniž je dotčena obecná povinnost oznámit podporu na VaVaI v souladu s čl. 108 odst. 3 Smlouvy.

3. POSOUZENÍ SLUČITELNOSTI PODPORY NA VAVAI

36. Na základě čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy může Komise považovat za slučitelné s vnitřním trhem státní podpory, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských činností v Evropské unii, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem.
37. Komise v tomto oddíle objasňuje, jak bude používat zásady posuzování slučitelnosti, a v příslušných případech stanoví konkrétní podmínky pro režimy podpory a dodatečné podmínky pro jednotlivé podpory, jež podléhají oznamovací povinnosti⁵⁰.

---

⁴⁸ Totéž platí v případě, kdy veřejní zadavatelé udělí zakázku na inovační řešení, jež vzešla z předešlé zakázky v oblasti VaV, nebo na výrobky a služby, které nespádají do oblasti VaV, ale které musí splňovat požadavky, pro něž je nutná inovace výrobku, postupu nebo organizační inovace.

⁴⁹ Aniž jsou dotčena řízení, jež se týkají jak vývoje, tak následného prodeje jedinečných nebo specializovaných výrobků nebo služeb.

38. Aby mohlo být provedeno posouzení, zda lze státní podporu na VaVaI považovat za slučitelnou s vnitřním trhem, Komise určí, zda opatření podpory usnadňuje rozvoj určité hospodářské činnosti a zda nepříznivě nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem.

39. Aby Komise mohla provést posouzení uvedené v bodě 39, zváží tato hlediska:

a) první podmínka: podpora na VaVaI usnadňuje rozvoj určité hospodářské činnosti

- i) identifikace hospodářské činnosti (oddíl 3.1.1);
- ii) *motivační účinek*: posouzení, zda podpora mění chování dotčeného podniku nebo dotčených podniků tak, aby se tyto podniky zabývaly další činností, která by bez podpory nebyla prováděna nebo která by byla prováděna v omezeném rozsahu nebo jiným způsobem či na jiném místě (oddíl 3.1.2);
- iii) podpora není v rozporu s příslušnými ustanoveními a zásadami práva EU (oddíl 3.1.3);

b) druhá podmínka: podpora na VaVaI neovlivňuje nadměrně podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem

- i) *potřeba zásahu státu*: opatření podpory musí přinést podstatné zlepšení, které trh sám o sobě nemůže zajistit, například napravením selhání trhu nebo v příslušných případech řešením otázky spravedlnosti nebo soudržnosti (oddíl 3.2.1);
- ii) *vhodnost opatření podpory*: navrhované opatření podpory musí být vhodným politickým nástrojem, který usnadní rozvoj určité hospodářské činnosti (oddíl 3.2.2);
- iii) *přiměřenost podpory (podpora omezená na minimum)*: výše a intenzita podpory musí být omezena na nezbytné minimum, které dotčený podnik (dotčené podniky) přiměje k dalším investicím nebo činnostem (oddíl 3.2.3);
- iv) *transparentnost podpory*: členské státy, Komise, hospodářské subjekty a veřejnost musí mít snadný přístup ke všem příslušným aktům a informacím, na jejichž základě byla podpora poskytnuta (oddíl 3.2.4);
- v) negativní účinky, které podpora na VaVaI může mít na hospodářskou soutěž a obchod mezi členskými státy, musí být minimalizovány nebo se jim musí zabránit: (oddíl 3.2.5);
- vi) zvážení pozitivních a negativních účinků podpory: (oddíl 3.2.6).

3.1 První podmínka: podpora na VaVaI usnadňuje rozvoj určité hospodářské činnosti

3.1.1 Identifikace podporované hospodářské činnosti

40. Komise na základě informací poskytnutých členským státem posoudí, která hospodářská činnost bude prostřednictvím oznámeného opatření podpořena.

---

⁵⁰ Podmínky slučitelnosti stanovené v nařízení o blokových výjimkách jsou plně použitelné také na všechny ostatní případy jednotlivých podpor, včetně podpor poskytnutých na základě režimu podpory, který podléhá oznamovací povinnosti.

3.1.2 Motivační účinek

3.1.2.1 Obecné podmínky

41. Podporu na VaVaI lze považovat za slučitelnou s vnitřním trhem tehdy, má-li motivační účinek. Komise zastává názor, že podpora bez motivačního účinku neusnadňuje rozvoj hospodářské činnosti.
42. Tento účinek má podpora v případě, že změní chování podniku tak, aby se zabýval dalšími činnostmi, které by bez podpory nevykonával nebo které by vykonával v omezeném rozsahu či jiným způsobem. Podpora však nesmí subvencovat náklady na činnost, které by podniku vznikly v každém případě, a nesmí kompenzovat běžné podnikatelské riziko hospodářské činnosti⁵¹.
43. Komise se domnívá, že podpora nemá pro příjemce motivační účinek v případech, kdy byly příslušné činnosti v oblasti VaVaI⁵² zahájeny již před podáním žádosti příjemce o podporu u vnitrostátních orgánů⁵³. Jestliže k zahájení prací dojde dříve, než příjemce předloží žádost o podporu vnitrostátním orgánům, projekt nebude pro poskytnutí podpory způsobilý.
44. Žádost o podporu musí obsahovat alespoň název a velikost žadatelského subjektu, popis projektu, včetně místa jeho realizace a data jeho zahájení a ukončení, výši státní podpory nezbytné k jeho provedení a seznam způsobilých nákladů.
45. Pokud daňová opatření představují státní podporu, může Komise na základě hodnotících studií⁵⁴ poskytnutých členskými státy dospět k závěru, že mají motivační účinek, jelikož podněcují podniky k vyšším výdajům v oblasti VaVaI.

3.1.2.2 Dodatečné podmínky pro jednotlivé podpory

46. U jednotlivé podpory podléhající oznamovací povinnosti musí členské státy Komisi prokázat, že podpora má motivační účinek, a proto musí poskytnout jasné důkazy, že tato podpora má pozitivní dopad na rozhodnutí podniku vykonávat činnosti v oblasti VaVaI, jež by jinak vykonávány nebyly. Aby mohla Komise provést komplexní posouzení daného opatření podpory, musí dotčený členský stát poskytnout nejen informace týkající se podporovaného projektu, ale také co nejúplnější popis toho, co by se dělo – nebo co by se dalo oprávněně očekávat, že by se dělo – bez podpory, tj. hypotetický srovnávací scénář. Hypotetický srovnávací scénář může být založen na neexistenci alternativního projektu, pokud jsou k tomu předloženy důkazy, nebo na jasně vymezeném a dostatečně předvídatelném alternativním projektu, k němuž

---

⁵¹ Viz rozsudek Soudního dvora, HGA a další v. Komise, spojené věci C-630/11 P až C-633/11 P, ECLI:EU:C:2013:387.

⁵² Pokud se žádost o podporu týká projektu v oblasti VaV, není vyloučeno, aby potenciální příjemce již uskutečnil studie proveditelnosti, na něž se žádost o podporu nevztahuje.

⁵³ V případě podpory na projekty nebo činnosti realizované v po sobě jdoucích fázích, jež mohou být předmětem samostatných řízení o poskytnutí podpory, to znamená, že k zahájení prací nesmí dojít před podáním první žádosti o podporu. V případě podpory poskytnuté v rámci automatického režimu daňové podpory se musí jednat o režim, který byl přijat a vstoupil v platnost před zahájením práce na podporovaném projektu nebo před zahájením činnosti.

⁵⁴ Ačkoli to nemusí být u nově zavedených opatření možné předem, bude Komise očekávat, že členské státy předloží hodnotící studie o motivačním účinku svých režimů daňové podpory (takže součástí koncepce těchto opatření by obvykle měly být plánované nebo zamýšlené metodiky hodnocení *ex post*). Nebudou-li hodnotící studie k dispozici, lze motivační účinek režimů daňové podpory předpokládat pouze u opatření inkrementální povahy.

příjemce přihlíží v rámci svého interního rozhodovacího postupu, a může se týkat alternativního projektu, který je plně nebo zčásti realizován mimo Unii.

47. Ve své analýze Komise přihlédně k těmto skutečnostem:
- a) **specifikaci zamýšlené změny:** je třeba dostatečně upřesnit změnu chování, která se očekává v důsledku poskytnutí státní podpory, tj. zda se zahájí nový projekt nebo se zvýší velikost, rozsah či rychlost dokončení projektu;
  - b) **srovnávací analýze:** je třeba určit změnu chování porovnáním očekávaných výsledků a úrovně zamýšlené činnosti s podporou a bez ní. Rozdíl mezi oběma scénáři ukazuje dopad opatření podpory a jeho motivační účinek;
  - c) **úrovni ziskovosti:** podpora má s větší pravděpodobností motivační účinek tehdy, pokud by projekt nebo investice samy o sobě nebyly dost ziskové na to, aby je podnik uskutečnil, ačkoli by znamenaly značný přínos pro společnost;
  - d) **výši investice a peněžním tokům v čase:** za pozitivní prvky se při posuzování motivačního účinku budou považovat vysoké počáteční investice, malý objem disponibilních peněžních toků a významný podíl peněžních toků, které vzniknou ve velmi vzdálené budoucnosti nebo velmi nejistým způsobem;
  - e) **míře souvisejícího rizika:** při posuzování rizik se přihlédně zejména k nezvratnosti investice, pravděpodobnosti obchodního neúspěchu, riziku, že projekt bude méně produktivní, než se očekávalo, riziku, že provádění projektu ohrozí jiné činnosti příjemce podpory, a riziku, že náklady projektu ohrozí jeho finanční životaschopnost.
48. Členské státy se zejména vyzývají, aby vycházely z dokumentů vedení, posouzení rizik, finančních zpráv, interních podnikatelských plánů, odborných posudků a jiných studií souvisejících s posuzovaným projektem. K prokázání motivačního účinku by členskými státy mohly posloužit dokumenty obsahující informace o prognózách poptávky, prognózách nákladů, finančních prognózách, dokumenty, které jsou předkládány investičnímu výboru a které podrobně popisují různé investiční scénáře, nebo dokumenty poskytované finančním institucím.
49. Aby byl motivační účinek prokázán na objektivním základě, může Komise ve svém posouzení porovnat údaje týkající se konkrétního podniku s údaji, jež se vztahují na odvětví, v němž příjemce podpory působí. Členské státy by měly pokud možno poskytnout pro dané odvětví zvláště údaje, jež prokazují, že srovnávací scénář příjemce, jeho požadovaná míra ziskovosti a očekávané peněžní toky jsou přiměřené.
50. V této souvislosti lze míru ziskovosti posuzovat na základě metodik, jež prokazatelně používá podnik, který je příjemcem podpory, nebo jež se běžně uplatňují v dotčeném odvětví a jež mohou zahrnovat metody hodnocení čisté současné hodnoty projektu (NPV)⁵⁵, vnitřní míry návratnosti (IRR)⁵⁶ nebo průměrné návratnosti investovaného kapitálu (ROCE).

⁵⁵ Čistá současná hodnota projektu je rozdíl mezi pozitivními a negativními peněžními toky po dobu životnosti investice, diskontovanými na jejich současnou hodnotu (za použití vážených průměrných nákladů kapitálu).

⁵⁶ Vnitřní míra návratnosti nevychází z účetních zisků v daném roce, ale zohledňuje budoucí peněžní toky, jejichž příjem investor očekává po celou dobu životnosti investice. Je definována jako diskontní sazba, při níž se čistá současná hodnota peněžních toků rovná nule.

51. Kromě toho v případě investiční podpory na přeshraniční činnosti v oblasti VaV, výzkumné infrastruktury, infrastruktury pro testování a experimenty, jakož i inovační klastry bude Komise investice, které usnadňují přeshraniční spolupráci nebo jsou financovány více než jedním členským státem, považovat za prvek, který může posílit motivační účinek podpory. V takových případech lze s velkou pravděpodobností předpokládat, že podpora motivuje k činnostem v oblasti VaVaI, jež jsou větší ve svém objemu nebo v oblasti působnosti, nebo že usnadňuje jejich rychlejší realizaci, nebo že celkové náklady na projekt jsou vyšší (viz bod 142 below) v důsledku zvýšených činností ve srovnání s projektem zaměřeným pouze na uspokojování vnitrostátních potřeb.
52. Podpora se tedy nebude považovat za slučitelnou s vnitřním trhem v případech, kdy by se tytéž činnosti podle všeho vykonávaly nebo mohly vykonávat i bez jejího poskytnutí.

3.1.3 Zákaz porušení příslušného práva Unie

53. Pokud určité opatření státní podpory, podmínky, které jsou s ním spojeny, včetně metody jeho financování, je-li tato metoda jeho nedílnou součástí, nebo financovaná činnost znamenají porušení příslušného práva Unie, nelze podporu prohlásit za slučitelnou s vnitřním trhem⁵⁷.
54. Při posuzování slučitelnosti jakékoliv jednotlivé podpory s vnitřním trhem Komise přihledne zejména k veškerým řízením o porušení článků 101 nebo 102 Smlouvy, která se mohou týkat příjemce podpory a která mohou mít význam pro posouzení podpory podle čl. 107 odst. 3 Smlouvy⁵⁸.

3.2 Druhá podmínka: podpora na VaVaI neovlivňuje nadměrně podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem

55. Podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy podpory, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských činností nebo hospodářských oblastí, lze prohlásit za slučitelné, ale jen „pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem“.
56. Posouzení negativních účinků na vnitřní trh zahrnuje komplexní ekonomická a sociální posouzení. Tento oddíl stanoví způsob výkonu diskreční pravomoci Komise při provádění posouzení podle druhé podmínky posouzení slučitelnosti podle bodu 39 písm. b).
57. Každé opatření podpory ze své podstaty narušuje hospodářskou soutěž a ovlivňuje obchod mezi členskými státy. Aby však Komise zjistila, zda jsou rušivé účinky podpory omezeny na minimum, ověří, zda je podpora nezbytná, vhodná, přiměřená a transparentní.
58. Komise poté posoudí rušivý účinek dotčené podpory v oblasti VaVaI na hospodářskou soutěž a obchodní podmínky. Konkrétně podpora v oblasti VaVaI může způsobit konkrétní narušení výrobního trhu a mít účinky na umístění činnosti. Komise poté porovná pozitivní účinky podpory s jejími negativními účinky na hospodářskou soutěž a

---

⁵⁷ Viz například rozsudek Soudního dvora ze dne 19. září 2000, Německo v. Komise, C-156/98, ECLI:EU:C:2000:467, bod 78; rozsudek Soudního dvora ze dne 22. prosince 2008, Sociétés Régie Networks v. Rhône-Alpes Bourgogne, C-333/07, ECLI:EU:C:2008:764, body 94–116; rozsudek Soudního dvora ze dne 22. září 2020, Rakousko v. Komise, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, bod 44; rozsudek Soudního dvora ze dne 14. října 2010, Nuova Agricast v. Komise, C-67/09 P, ECLI:EU:C:2010:607, bod 51.

⁵⁸ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 15. června 1993, Matra v. Komise, C-225/91, ECLI:EU:C:1993:239, bod 42.

obchod. Pokud pozitivní účinky převažují nad negativními, Komise podporu prohlásí za slučitelnou.

3.2.1 *Potřeba zásahu státu*

59. Opatření státní podpory se musí zaměřit na situaci, ve které podpora může přinést zásadní rozvoj, který trh sám o sobě nemůže zajistit, např. napravením selhání trhu ovlivňujícího předmětné činnosti nebo investice v oblasti VaVaI.

3.2.1.1 *Obecné podmínky*

60. Státní podpora může být potřebná za účelem zintenzivnění činností v oblasti VaVaI v situaci, kdy trh sám o sobě nemůže zajistit efektivní výsledky. Aby bylo možné posoudit, zda je státní podpora při dosahování zamýšleného cíle účinná, je nejdříve nezbytné určit, jaký problém je třeba řešit. Státní podpora by se měla zaměřovat na situace, v nichž může přinést zásadní rozvoj, který trh sám o sobě nemůže zajistit. Členské státy by měly vysvětlit, jak může opatření podpory účinně zmírnit zjištěná selhání trhu, jež brání tomu, aby činnost v oblasti VaVaI nebo investice do VaVaI prováděl trh sám o sobě.
61. V rámci VaVaI se uskutečňuje mnoho činností, na něž obvykle navazuje řada výrobních trhů a jež využívají dostupných kapacit k vývoji nových nebo zdokonalených výrobků, služeb nebo procesů na těchto výrobních trzích či zcela nových trzích, čímž napomáhají růstu hospodářství, přispívají k územní a sociální soudržnosti nebo podporují obecný zájem spotřebitelů. Vzhledem k dostupným kapacitám VaVaI však mohou selhání trhu bránit tomu, aby trh dosáhl optimálního výkonu, a vést k neefektivním výsledkům z těchto důvodů:

- a) **kladné externality nebo přelévání znalostí:** přínos VaVaI pro společnost má často podobu kladných vedlejších účinků, mezi něž patří přelévání znalostí či větší možnosti pro další hospodářské subjekty, jež mohou vyvíjet doplňkové výrobky a služby. Řada projektů by však v případě, že by jejich realizace byla ponechána trhu, mohla mít z pohledu soukromého subjektu neatraktivní návratnost, ačkoli by tyto projekty byly prospěšné pro společnost; je tomu tak proto, že podniky při rozhodování o objemu VaVaI, který by měly provádět, usilují o zisk a nedokážou přínosy svých činností dostatečně zúročit. Státní podpora proto může přispívat k realizaci projektů, jež jsou celkově prospěšné pro společnost či hospodářství a jež by se jinak neuskutečnily.

Ne všechny přínosy činností v oblasti VaVaI jsou však externalitami a existence externalit sama o sobě automaticky neznamená, že státní podpora je slučitelná s vnitřním trhem. Spotřebitelé jsou zpravidla ochotni zaplatit za přímý přínos nových výrobků a služeb a podniky mohou zúročit přínosy své investice prostřednictvím jiných stávajících nástrojů, například práv duševního vlastnictví. V některých případech jsou však tyto prostředky nedokonalé a ponechávají prostor pro zbytkové selhání trhu, jež může napravit státní podpora. V případě základního výzkumu se například často uvádí, že může být obtížné zabránit ostatním v přístupu k výsledkům některých činností, jež tak mohou mít charakter veřejného statku. Konkrétnější poznatky související s výrobou mohou být na druhé straně často dobře chráněny (například patenty), a vynálezy tak mohou vynálezci poskytovat vyšší návratnost;

- b) **nedokonalé a asymetrické informace:** pro činnosti v oblasti VaVaI je příznačná vysoká míra nejistoty. Kvůli nedokonalým a asymetrickým informacím se mohou soukromí investoři za určitých okolností zdráhat financovat hodnotné projekty a vysoce kvalifikovaní pracovníci si nemusí být vědomi možnosti získat zaměstnání v inovativních podnicích. V důsledku toho mohou být přidělené lidské a finanční zdroje nedostatečné a projekty, jež mohou být hodnotné pro společnost či hospodářství, se nemusí uskutečnit.

Nedokonalé a asymetrické informace mohou v některých případech také bránit v přístupu k finančním prostředkům. Neznamená to však, že nedokonalé informace a existence rizika automaticky odůvodňují nutnost státní podpory. Skutečnost, že projekty s nižší soukromou návratností investic nejsou financovány, může být totiž známkou účinnosti trhu. Riziko je kromě toho součástí každé podnikatelské činnosti a není samo o sobě selháním trhu. V případě asymetrických informací však může riziko zhoršit problémy s financováním;

- c) **nedostatečná koordinace a selhání sítě:** schopnost podniků navzájem se koordinovat nebo spolupracovat při provádění VaVaI může být narušena z různých důvodů, včetně potíží s koordinací velkého počtu spolupracujících partnerských subjektů, z nichž některé mají odlišné zájmy, jakož i problémů při koncipování smluv a obtíží při koordinaci spolupráce například kvůli nutnosti sdílet citlivé informace.

3.2.1.2 Dodatečné podmínky pro jednotlivé podpory

62. Ačkoli může selhání trhu obecně VaVaI omezovat, ne všechny podniky a hospodářská odvětví jsou jím postiženy stejně. U jednotlivé podpory podléhající oznamovací povinnosti by tedy členské státy měly poskytnout náležité informace o tom, zda podpora řeší obecné selhání trhu s ohledem na VaVaI, nebo specifické selhání trhu ve vztahu k VaVaI, jež ovlivňuje například určité odvětví či oblast podnikání.
63. Komise přihlédně k těmto skutečnostem:
- a) **přelévání znalostí:** předpokládaná úroveň šíření znalostí; specifčnost získaných poznatků; dostupnost ochrany práv duševního vlastnictví; míra doplňkovosti s jinými výrobky a službami;
- b) **nedokonalé a asymetrické informace:** míra rizika a složitost činností v oblasti VaVaI; potřeba vnějších financí; charakteristika příjemce podpory, pokud jde o přístup k externímu financování;
- c) **nedostatečná koordinace:** počet spolupracujících podniků; intenzita spolupráce; odlišné zájmy různých spolupracujících partnerských subjektů; problémy při koncipování smluv; problémy při koordinaci spolupráce.
64. Ve své analýze údajného selhání trhu, které brání tomu, aby opatření podpory vedla k zahájení činností v oblasti VaVaI, Komise přihlédně zejména k dostupným odvětvovým srovnáním a dalším studiím, jež by měl poskytnout dotčený členský stát.
65. Při oznamování investiční nebo provozní podpory pro klastry, musí členské státy poskytnout informace o plánované nebo předpokládané specializaci inovačního klastru, stávajícím regionálním potenciálu a přítomnosti klastrů s podobnými cíli v Unii. Členské státy by v příslušných případech měly rovněž vysvětlit, jak může klastr pozitivně ovlivnit technologický pokrok a digitální transformaci hospodářství Unie.

Pokud je podporovaný inovační klastr centrem pro digitální inovace, může Komise tento pozitivní vliv předpokládat. Ve své analýze Komise provede rozbor toho, zda by spolupráce, která by byla stimulována nebo motivována činnostmi inovačního klastru, mohla mimo jiné směřovat ke zkrácení doby potřebné od vytvoření nových znalostí po jejich převedení do inovativních aplikací. Mezi ně mohou patřit mimo jiné nové produkty, služby nebo procesy či řešení, které jsou založené rovněž na digitálních technologiích nebo podporují transformaci hospodářství Unie v souladu se Zelenou dohodou a sdělením o digitální Evropě.

66. Při oznamování investiční podpory na infrastrukturu pro testování a experimenty musí členské státy poskytnout podrobné a přesné informace o její plánované nebo předpokládané specializaci, jejím charakteru odpovídajícímu současnému stavu techniky a o úloze, kterou by infrastruktura pro testování a experimenty mohla hrát při usnadňování digitální a ekologické transformace hospodářství Unie na regionální, vnitrostátní nebo unijní úrovni. Členské státy musí rovněž poskytnout informace o tom, zda v Unii existují podobné infrastruktury pro testování a experimenty, ať už financované z veřejných prostředků, či nikoli. Kromě toho by členské státy měly poskytovat informace o profilu uživatelů, jako je velikost, odvětví a další relevantní informace. Komise ve svém posouzení zváží, do jaké míry by byla kapacita infrastruktury přidělena službám poskytovaným malým a středním podnikům, a poskytla tak malým a středním podnikům příležitost ke zlepšení účinnosti vlastních výrobních procesů a jejich schopnosti inovovat produkty a obchodní modely, zejména díky přístupu k digitálním technologiím.
67. Pokud jde o státní podporu poskytovanou na projekty nebo činnosti, které jsou přímo nebo nepřímo financovány také Unií (tj. Komisí, jejími výkonnými agenturami, společnými podniky zřízenými na základě článků 185 a 187 Smlouvy nebo dalšími prováděcími subjekty v případě, že toto financování z prostředků Unie není přímo ani nepřímo pod kontrolou členských států), bude Komise považovat potřebu státního zásahu za prokázanou.
68. Jedná-li se naopak o státní podporu poskytovanou na projekty nebo činnosti, jež se z hlediska technického obsahu, míry rizika a velikosti podobají projektům a činnostem, které se v rámci Unie již uskutečňují za tržních podmínek, bude mít Komise v zásadě za to, že k selhání trhu nedochází, a bude požadovat další důkazy a odůvodnění potřeby státního zásahu. Zejména v případě infrastruktur pro testování a experimenty a inovačních klastrů musí členské státy prokázat, že veřejná podpora nepovede ke zdvojování služeb, které již nabízejí stávající struktury provozované v Unii, což by mohlo vést k nevyužitým kapacitám a zpochybnit hospodářskou životaschopnost podporovaných investic.

3.2.2 *Vhodnost opatření podpory*

69. Navrhované opatření podpory musí být vhodným politickým nástrojem k dosažení zamýšleného cíle podpory, tj. nesmí existovat lepší a méně narušující politika a nástroj podpory schopný dosáhnout stejných výsledků.

3.2.2.1 *Vhodnost v porovnání s alternativními nástroji politiky*

70. Státní podpora není jediným politickým nástrojem, s jehož pomocí mohou členské státy podpořit rozvoj činností v oblasti VaVaI. Je třeba mít na paměti, že mohou být k dispozici také jiné, vhodnější nástroje, například opatření na straně poptávky, jež zahrnují regulaci, zadávání veřejných zakázek či normalizaci, jakož i vyšší objem

financování veřejného výzkumu a vzdělávání a obecná daňová opatření. Vhodnost politického nástroje v dané situaci obvykle souvisí s povahou řešeného problému. Je-li třeba řešit problém nových účastníků na trhu se zhodnocením výsledků VaVaI pro vlastní účely, vhodnější než státní podpora může být například snížení překážek trhu. Zvýšení investic do vzdělávání může být zase lepším řešením než státní podpora v případě, že problémem je nedostatek kvalifikovaných pracovníků.

71. Podporu na VaVaI lze povolit jako výjimku z obecného zákazu státní podpory tehdy, je-li nezbytná k umožnění dotyčného VaVaI. V tomto ohledu je tedy důležité zvážit, zda a do jaké míry lze podporu na VaVaI považovat za vhodný nástroj ke zintenzivnění činností v oblasti VaVaI, když stejných výsledků je možné dosáhnout i jinými nástroji s méně rušivými účinky.
72. Při analýze slučitelnosti věnuje Komise zvláštní pozornost posouzení dopadů navrhovaného opatření, které provedl dotčený členský stát. Za vhodný nástroj se považují opatření, u nichž členské státy zvážily i jiné politické možnosti a u nichž byly zjištěny a Komisi oznámeny výhody plynoucí z použití selektivního nástroje, jako je státní podpora.
73. Pokud jde o státní podporu poskytovanou na projekty nebo činnosti, které jsou přímo nebo nepřímo financovány také Uníí, tj. Komisí, jejími výkonnými agenturami, společnými podniky zřízenými na základě článků 185 a 187 Smlouvy nebo dalšími prováděcími subjekty v případě, že toto financování z prostředků Unie není přímo ani nepřímo pod kontrolou členských států, bude Komise považovat vhodnost opatření podpory za prokázanou. Členské státy by měly prokázat, že státní podpora na posuzovaný projekt nebo činnost by vytvořila synergické účinky s jakýmkoli financováním nebo spolufinancováním z programů Unie.

3.2.2.2 *Vhodnost různých nástrojů podpory*

74. Státní podporu na VaVaI lze poskytovat v různých formách. Členské státy by proto měly zajistit, aby podpora byla poskytnuta ve formě, která pravděpodobně nejméně naruší hospodářskou soutěž a obchod. V této souvislosti musí dotčený členský stát v případech, kdy je podpora poskytnuta ve formě, která znamená přímou finanční výhodu, např. ve formě přímých dotací, osvobození od daní nebo jiných povinných poplatků či jejich snížení nebo poskytnutí pozemků, produktů nebo služeb za příznivou cenu, provést rovněž analýzu jiných možností a objasnit, proč a jak jsou jiné formy podpory s potenciálně méně rušivými účinky, např. vratné zálohy nebo formy podpory založené na dluhových nebo kapitálových nástrojích, jako jsou státní záruky, nákup podílů nebo jiné formy poskytnutí dluhového financování nebo kapitálu za výhodných podmínek, méně vhodné.
75. Nástroj podpory by měl být vybrán na základě selhání trhu, které se snaží řešit. Pokud selhání podkladového trhu spočívá například v obtížném přístupu k externímu dluhovému financování kvůli asymetrickým informacím, měly by členské státy místo dotace obvykle zvolit podporu ve formě podpory likvidity, jako jsou úvěry nebo záruky. Je-li rovněž nutné podniku do určité míry zajistit sdílení rizika, zvoleným nástrojem podpory by obvykle měla být vratná záloha. Pokud je zejména v případě činností blízkých k trhu podpora poskytnuta v jiné formě než ve formě podpory likvidity nebo vratné zálohy, musí členské státy zdůvodnit vhodnost vybraného nástroje k řešení konkrétního selhání trhu. V případě režimů podpory, které provádějí cíle a priority

operačních programů, se nástroj financování, jenž byl v těchto programech zvolen, považuje v zásadě za vhodný nástroj.

3.2.3 Přiměřenost podpory

3.2.3.1 Obecné podmínky

76. Aby bylo možné podporu na VaVaI považovat za přiměřenou, musí být její výše omezena na minimum nezbytné k provedení podporované činnosti.

3.2.3.1.1 Maximální intenzita podpory

77. Má-li být úroveň podpory přiměřená selháním trhu, která brání zahájení realizace činností v oblasti VaVaI, jež by mělo podnítit dané opatření podpory, musí být podpora stanovena ve vztahu k předem danému souboru způsobilých nákladů a omezena na určitý podíl těchto způsobilých nákladů (intenzita podpory). Intenzitu podpory je nutno určit pro každého příjemce podpory včetně všech subjektů v rámci projektů kooperativního výzkumu.
78. K zajištění předvídatelnosti a rovných podmínek Komise uplatňuje maximální intenzitu podpory na VaVaI, která se stanoví na základě těchto tří kritérií: i) blízkost podpory k trhu jako ukazatel jejích předpokládaných negativních účinků a její potřeby, přičemž se berou v úvahu možné vyšší příjmy, jež lze očekávat u podporovaných činností; ii) velikost příjemce jako ukazatel vážnějších obtíží, jimž obvykle čelí menší podniky při financování rizikových projektů, a iii) závažnost selhání trhu, např. očekávané externality z hlediska šíření znalostí. Intenzita podpory by proto měla být obecně nižší u činností spojených s vývojem a inovacemi než u výzkumných činností. Tyto úvahy platí obdobně pro intenzitu podpory na infrastruktury pro testování a experimenty, které by ze své podstaty poskytovaly především služby podnikům, pokud jde o činnosti v oblasti VaV, jež jsou blíže k trhu.
79. Způsobilé náklady pro každé opatření podpory, na něž se vztahuje tento rámec, jsou uvedeny v příloze I. Pokud projekt v oblasti VaV zahrnuje různé úkoly, musí každý způsobilý úkol spadat do kategorií základního výzkumu, průmyslového výzkumu nebo experimentálního vývoje⁵⁹. Při zařazování různých činností do příslušných kategorií⁶⁰ se bude Komise řídit svými vlastními postupy, jakož i konkrétními příklady a vysvětlivkami uvedenými v manuálu Frascati (OECD)⁶¹.
80. Způsobilé náklady na VaVaI musí být doloženy nejnovějšími dostupnými písemnými doklady, které musí být jasné a konkrétní. Dodatečné režijní náklady a jiné provozní náklady, včetně nákladů na materiál, dodávky a podobné produkty, které vznikly přímo v důsledku projektu, lze alternativně vypočítat na základě zjednodušeného vykazování nákladů ve formě paušální sazby až do výše 20 %, která se použije na celkové způsobilé

⁵⁹ Toto řazení do kategorií nemusí být nutně chronologického rázu a postupně se přesouvat v čase od základního výzkumu k činnostem bližším k trhu. Komisi tudíž nic nebrání v tom, aby určitý úkol, který se provádí v pozdější fázi projektu, označila za průmyslový výzkum a u určité činnosti prováděné v ranější fázi rozhodla, že se jedná o experimentální vývoj nebo že se vůbec nejedná o výzkum.

⁶⁰ Z praktických důvodů, a pokud se neprokáže, že v jednotlivých případech by se měla použít jiná stupnice, lze rovněž mít za to, že jednotlivé kategorie VaV odpovídají úrovni technologické připravenosti 1 (základní výzkum), 2–4 (průmyslový výzkum) a 5–8 (experimentální vývoj) – viz sdělení Komise „Evropská strategie pro klíčové technologie – cesta k růstu a zaměstnanosti“ (COM(2012) 341 final ze dne 26. června 2012).

⁶¹ Manuál Frascati 2015, OECD: Pokyny pro shromažďování a vykazování údajů o výzkumu a experimentálním vývoji, v pozměněném či nahrazeném znění.

přímé náklady na projekty v oblasti VaV vymezené v příloze I písm. a) až d) a písm. g) u projektů v oblasti VaV souvisejících se zdravím. V tomto případě se náklady na projekty v oblasti VaV použité pro výpočet nepřímých nákladů stanoví na základě běžných účetních postupů a zahrnují pouze způsobilé náklady na projekty v oblasti VaV uvedené v příloze I písm. a) až d) a písm. g) u projektů v oblasti VaV souvisejících se zdravím. U projektů spolufinancovaných v rámci programu Horizont Evropa mohou členské státy k výpočtu nepřímých nákladů na projekty v oblasti VaV použít metodiku zjednodušeného vykazování nákladů programu Horizont Evropa.

81. Hodnoty maximální intenzity podpory, které lze obecně použít u všech způsobilých opatření v oblasti VaVaI, jsou uvedeny v příloze II⁶². Není-li v rámci stanoveného jinak, bude Komise při posuzování kategorií opatření podléhajících oznamovací povinnosti vycházet ze všech intenzit podpory použitelných na opatření v oblasti VaVaI podle obecného nařízení o blokových výjimkách.
82. Pokud jde o státní podporu na projekt prováděný ve spolupráci mezi výzkumnými organizacemi a podniky, nesmí přímá veřejná podpora společně s příspěvkem výzkumných organizací na tentýž projekt – pokud představují podporu – překročit použitelnou intenzitu podpory pro žádný jednotlivý podnik, který je příjemcem podpory.

3.2.3.1.2 Vratné zálohy

83. Pokud členský stát poskytne vratnou zálohu, která se považuje za státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy, použijí se pravidla stanovená v tomto oddíle.
84. Je-li členský stát na základě platné metodiky vycházející z dostatečných a ověřitelných údajů schopen prokázat, že je možné vypočítat hrubý grantový ekvivalent vratné zálohy, může režim podpory a související metodiku oznámit Komisi. Jestliže Komise tuto metodiku přijme a uzná režim za slučitelný, podpora může být poskytnuta na základě hrubého grantového ekvivalentu vratné zálohy až do výše intenzit podpory uvedených v příloze II.
85. Ve všech ostatních případech je vratná záloha vyjádřena jako procentní podíl způsobilých nákladů a může překročit příslušnou maximální intenzitu podpory o deset procentních bodů za předpokladu, že jsou splněny následující podmínky:
- a) v případě úspěšného výsledku musí opatření podpory stanovit, že se záloha splatí spolu s úroky, jejichž sazba nebude nižší než diskontní sazba, jež vyplývá z uplatnění sdělení Komise o revizi metody stanovování referenčních a diskontních sazeb⁶³;
  - b) je-li projekt úspěšnější, než jak byl původně vymezen jeho žádoucí výsledek, měl by dotčený členský stát požadovat platby nad rámec splátek zálohy včetně úroků podle platné diskontní sazby;
  - c) pokud projekt neuspěje, záloha se nemusí splácet v plném rozsahu. V případě částečného úspěchu by měla být splacena částka úměrná stupni dosaženého úspěchu.

⁶² Aniž jsou dotčena zvláštní ustanovení týkající se podpory na VaV v odvětvích zemědělství a rybolovu uvedené v nařízení o blokových výjimkách.

⁶³ Sdělení Komise o revizi metody stanovování referenčních a diskontních sazeb (Úř. věst. C 14, 19.1.2008, s. 6).

86. Aby mohla Komise opatření posoudit, musí být jeho součástí podrobná ustanovení týkající se splácení zálohy v případě úspěchu, v nichž bude na základě přiměřené a obezřetné hypotézy jasně vymezeno, co se bude považovat za úspěšný výsledek.

3.2.3.1.3 Daňová opatření

87. Intenzitu podpory v případě daňového opatření, které představuje státní podporu, je možné vypočítat buď na základě jednotlivých projektů, nebo na úrovni podniku jako poměr mezi celkovou daňovou úlevou a výší všech způsobilých nákladů na VaVaI vzniklých za období nejvýše tří po sobě jdoucích účetních období. V posledně jmenovaném případě se může daňové opatření vztahovat bez rozdílu na všechny způsobilé činnosti, avšak nesmí překročit příslušnou intenzitu podpory na experimentální vývoj⁶⁴.

3.2.3.1.4 Kumulace podpory

88. Podporu lze poskytnout současně v rámci několika režimů podpory nebo kumulovat s podporou *ad hoc*, pokud celková výše státní podpory na určitou činnost nebo projekt nepřekročí stropy podpory stanovené v tomto rámci. Jak je uvedeno v bodě 10, financování z prostředků Unie, které centrálně spravují orgány, agentury, společné podniky a jiné subjekty Unie a které není přímo ani nepřímo pod kontrolou členských států, nepředstavuje státní podporu a nemělo by se brát v úvahu. Pokud se však toto financování z prostředků Unie kombinuje se státní podporou, nesmí celková výše veřejného financování poskytnutého na tytéž způsobilé náklady překročit nejvýhodnější míru financování stanovenou v platných právních předpisech Unie.
89. Infrastruktury pro testování a experimenty spolufinancované z prostředků Unie, agenturami, společnými podniky nebo jinými subjekty Unie by mohly využívat veřejnou podporu až do výše 100 % způsobilých investičních nákladů, pokud je potřebná částka celkového veřejného financování projektu (tj. státní podpora a jiné zdroje veřejného financování) prokázána na základě důvěryhodného posouzení mezery ve financování, aby se zajistilo, že celková výše veřejného financování nepovede k nadměrné kompenzaci⁶⁵.
90. Pokud jsou výdaje způsobilé pro podporu na VaVaI také zcela nebo zčásti potenciálně způsobilé pro podporu k jiným účelům, bude tato překrývající se část podléhat nejpříznivějšímu stropu podle kteréhokoli z příslušných pravidel.
91. Podpora na VaVaI se pro tytéž způsobilé náklady nesmí kumulovat s podporou *de minimis*, pokud by tak došlo k překročení intenzity podpory stanovené v tomto rámci.

3.2.3.2 Dodatečné podmínky pro jednotlivé podpory

92. U jednotlivých podpor podléhajících oznamovací povinnosti nestačí k zajištění přiměřenosti jen dodržet soubor předem stanovených maximálních intenzit podpory.
93. Aby Komise zjistila, zda je podpora přiměřená, obvykle prověří, zda výše podpory nepřekračuje minimum nezbytné k tomu, aby byl podporovaný projekt dostatečně ziskový, například tím, že bude možné dosáhnout vnitřní míry návratnosti (IRR), která odpovídá referenční nebo minimální úrovni pro dané odvětví nebo podnik. Pro tento

⁶⁴ Naproti tomu v případě, že daňové opatření rozlišuje mezi různými kategoriemi VaV, se nesmí překročit příslušné intenzity podpory.

⁶⁵ Jako záruka může být zaveden mechanismus zpětného vyžádání.

účel lze použít rovněž běžné hodnoty návratnosti, jež příjemce požaduje u jiných projektů v oblasti VaVaI, jeho náklady na kapitál jako celek nebo obvykle dosahovanou návratnost v dotčeném odvětví. Je třeba zohlednit všechny očekávané náklady a přínosy za celou dobu trvání projektu, včetně nákladů a příjmů vyplývajících z výsledků činností v oblasti VaVaI.

94. Prokáže-li se (například prostřednictvím interních dokumentů společnosti), že příjemce podpory si může jednoznačně vybrat mezi možnostmi realizovat podporovaný projekt, nebo alternativní projekt bez podpory, bude se podpora považovat za omezenou na nezbytné minimum pouze tehdy, pokud výše podpory nepřekročí čisté dodatečné náklady na provádění dotčených činností v porovnání s hypotetickým srovnávacím projektem, který by se uskutečnil bez podpory. Ke stanovení čistých dodatečných nákladů Komise porovná předpokládanou čistou současnou hodnotu investice do podporovaného projektu a hypotetického srovnávacího projektu, přičemž přihlédně k pravděpodobnosti různých podnikatelských scénářů⁶⁶.
95. Jestliže se jedná o podporu na projekty v oblasti VaV či na výstavbu nebo modernizaci výzkumných infrastruktur nebo výstavbu nebo modernizaci infrastruktur pro testování a experimenty a Komise může na základě metodiky podle bodu 93 nebo 94 potvrdit, že je podpora omezena jen na nezbytné minimum, lze povolit vyšší maximální intenzity podpory, než jsou intenzity stanovené v příloze II, a to do úrovní uvedených v následující tabulce:

	Malý podnik	Střední podnik	Velký podnik
Podpora na projekty v oblasti VaV			
Základní výzkum	100 %	100 %	100 %
Aplikovaný výzkum	80 %	70 %	60 %

⁶⁶ Ve zvláštním případě, kdy podpora pouze umožňuje urychlit dokončení projektu, by mělo srovnání odrážet hlavně různé časové linie z hlediska peněžních toků a opožděného vstupu na trh.

- pod podmínkou účinné spolupráce mezi podniky (v případě velkých podniků přeshraniční spolupráce nebo spolupráce s alespoň jedním malým nebo středním podnikem) nebo mezi podnikem a výzkumnou organizací nebo	90 %	80 %	70 %
- pod podmínkou veřejného šíření výsledků nebo			
- pod podmínkou realizace projektu v oblasti VaV v podporovaných oblastech splňujících podmínky čl. 107 odst. 3 písm. a) Smlouvy nebo	90 % nebo	80 % nebo	70 % nebo
- pod podmínkou realizace projektu v oblasti VaV v podporovaných oblastech splňujících podmínky čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy	85 %	75 %	65 %
Podpora na výstavbu a modernizaci výzkumných infrastruktur	60 %		
- pod podmínkou poskytnutí veřejného financování alespoň dvěma členskými státy nebo	70 %		
- pro výzkumné infrastruktury hodnocené a vybrané na úrovni EU			
Podpora na výstavbu a modernizaci infrastruktur pro testování a experimenty	55 %	45 %	35 %
- pod podmínkou poskytnutí veřejného financování alespoň dvěma členskými státy nebo	65 %	55 %	45 %
- na infrastruktury pro testování a experimenty hodnocené a vybrané na úrovni EU (zahrnující spolufinancování nebo scénář typu „pečeť excellence“) a/nebo			
- pod podmínkou, že infrastruktura pro testování a experimenty poskytuje služby převážně malým a středním podnikům (přidělení alespoň 80 % její kapacity pro tento účel)	70 % (65 + 5) nebo 60 % (55 + 5)	60 % (55 + 5) nebo 50 % (45 + 5)	50 % (45 + 5) nebo 40 % (35 + 5)

96. Aby členské státy prokázaly, že podpora je omezena na nezbytné minimum, musí objasnit, jak byla stanovena výše podpory. K posouzení přiměřenosti podpory je možné použít také dokumentaci a výpočty použité pro analýzu motivačního účinku. Pokud se zjištěná potřeba podpory týká spíše obtíží se získáním dluhového financování na trhu než nedostatečné ziskovosti, může být obzvláště vhodným způsobem, jak zajistit

omezení podpory na minimum, poskytnutí této podpory ve formě úvěru, záruky nebo vratné zálohy, a nikoli v nevratné formě (např. dotace).

97. Existuje-li několik potenciálních kandidátů na provedení podporované činnosti, splnění požadavku přiměřenosti je pravděpodobnější, pokud je podpora poskytnuta na základě transparentních, objektivních a nediskriminačních kritérií.
98. S cílem řešit skutečné nebo potenciální přímé či nepřímé narušení mezinárodního obchodu lze povolit vyšší intenzity podpory, než jsou obecně přípustné podle tohoto rámce, pokud konkurenti usazení mimo Unii přímo či nepřímo v posledních třech letech obdrželi nebo mají obdržet podporu stejné intenzity na podobné projekty. Je-li však pravděpodobné, že k narušení mezinárodního obchodu dojde vzhledem ke zvláštní povaze dotčeného odvětví po více než třech letech, lze referenční období náležitě prodloužit. Je-li to možné, musí dotčený členský stát poskytnout Komisi dostatečné informace, aby mohla posoudit situaci, zejména nutnost vzít v úvahu konkurenční výhodu, kterou má konkurent ze třetí země. Pokud Komise nemá důkazy týkající se poskytnuté nebo navrhované podpory, může ve svém rozhodnutí vycházet také z nepřímých důkazů.
99. Při shromažďování důkazů může Komise využít svých vyšetřovacích pravomocí⁶⁷.

3.2.4 *Transparentnost*

100. Členské státy musí v modulu Evropské komise pro transparentní přidělování státní podpory⁶⁸ nebo na internetových stránkách obsahujících komplexní informace o státní podpoře na vnitrostátní nebo regionální úrovni zveřejnit:
- a) úplné znění rozhodnutí o udělení jednotlivé podpory nebo schváleného režimu podpory a jeho prováděcích ustanovení, nebo odkaz na ně;
- b) tyto informace o každé jednotlivé podpoře poskytnuté *ad hoc* nebo v rámci režimu podpory schváleného na základě tohoto rámce, která přesahuje 100 000 EUR:
- totožnost jednotlivého příjemce (⁶⁹)
    - název
    - identifikační kód příjemce
  - typ podniku, který je příjemcem podpory, v době poskytnutí podpory:
    - malý nebo střední podnik
    - velký podnik
  - region, v němž se příjemce nachází, na úrovni NUTS II nebo nižší
  - hlavní hospodářské odvětví, v němž příjemce působí, na úrovni skupiny NACE (⁷⁰)
  - prvek podpory, a pokud se liší, nominální výše podpory vyjádřená v plné výši v národní měně (⁷¹)

⁶⁷ Viz článek 25 nařízení Rady (EU) 2015/1589 ze dne 13. července 2015, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 108 Smlouvy o fungování Evropské unie (Úř. věst. L 248, 24.9.2015, s. 9).

⁶⁸ „Veřejné vyhledávání v databázi Transparentnost státní podpory“ je k dispozici na těchto internetových stránkách: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=cs>.

⁶⁹ S výjimkou obchodních tajemství a jiných důvěrných informací v řádně odůvodněných případech a se souhlasem Komise (sdělení Komise ze dne 1. prosince 2003 o profesním tajemství v rozhodnutích o státních podporách, C(2003) 4582 (Úř. věst. C 297, 9.12.2003, s. 6)).

⁷⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1893/2006 ze dne 20. prosince 2006, kterým se zavádí statistická klasifikace ekonomických činností NACE Revize 2 a kterým se mění nařízení Rady (EHS) č. 3037/90 a některá nařízení ES o specifických statistických oblastech (Úř. věst. L 393, 30.12.2006, s. 1).

- nástroj podpory ⁽⁷²⁾:
  - dotace/subvence úrokových sazeb/odpisy dluhu
  - úvěr/vratné zálohy/vratná dotace
  - záruka
  - daňové zvýhodnění nebo osvobození od daně
  - rizikové financování
  - jiné (upřesněte)
- datum poskytnutí podpory a datum zveřejnění
- cíl podpory
- totožnost orgánu nebo orgánů poskytujících podporu
- v příslušných případech název pověřeného subjektu a názvy vybraných finančních zprostředkovatelů
- odkaz na opatření podpory⁷³

101. Členské státy musí uspořádat své internetové stránky obsahující komplexní informace o státní podpoře uvedené v bodě 100 tak, aby umožňovaly snadný přístup k informacím. Informace musí být zveřejněny v nechráněném tabulkovém formátu, který umožňuje efektivně vyhledávat, získávat a stahovat údaje a snadno je uveřejňovat na internetu, například ve formátu CSV nebo XML. Široká veřejnost musí mít k těmto internetovým stránkám přístup bez jakýchkoli omezení, jako je např. předchozí registrace uživatelů.
102. V případě režimů ve formě daňového zvýhodnění se podmínky uvedené v bodě 100 písm. b) pokládají za splněné, pokud členské státy zveřejní požadované informace o částkách jednotlivých podpor v následujících rozmezích (v milionech EUR): [0,1–0,5]; [0,5–1]; [1–2]; [2–5]; [5–10]; [10–30]; [30–60]; [60–100]; [100–250] a [250 a více].
103. Informace uvedené v bodě 100 písm. b) se musí zveřejnit do šesti měsíců od data poskytnutí podpory, nebo, v případě podpory v podobě daňového zvýhodnění, do jednoho roku od lhůty pro podání daňového přiznání⁷⁴. V případě protiprávní podpory, která však byla následně shledána slučitelnou, musí členské státy tyto informace zveřejnit do šesti měsíců ode dne přijetí rozhodnutí Komise, kterým se podpora prohlašuje za slučitelnou. Aby bylo možné vymáhat pravidla státní podpory podle Smlouvy, musí být informace k dispozici po dobu nejméně deseti let ode dne, kdy byla podpora poskytnuta.
104. Komise na svých internetových stránkách zveřejní odkaz na internetové stránky věnované státní podpoře uvedené v bodě 101.

---

71 — hrubý grantový ekvivalent, nebo, v relevantních případech, výše investice. V případě provozní podpory lze uvést roční výši podpory na příjemce. U daňových režimů může být tato částka poskytována v rozmezích stanovených v bodě 143. Zveřejňuje se částka představující maximální povolenou výši daňového zvýhodnění, nikoli každoročně odečtená částka (jedná-li se například o zápočet daně, uveřejňuje se maximální povolený zápočet daně, nikoli skutečná částka, která může záviset na výši zdanitelných příjmů a může se každý rok měnit).

72 Je-li podpora poskytnuta z více nástrojů, uvede se výše podpory v členění podle jednotlivých nástrojů.

73 Jak jej uvedla Komise v rámci elektronického postupu uvedeného v bodě 21.

74 V případě, že není formálně požadováno podat každoročně daňové přiznání, bude za datum poskytnutí pro účely evidence považován 31. prosinec roku, na který byla podpora poskytnuta.

3.2.5 *Ověření, že konkrétní negativní účinky podpory na VaVaI na hospodářskou soutěž a obchodní podmínky jsou minimalizovány nebo eliminovány*

3.2.5.1 *Obecné informace*

105. Komise identifikuje trhy, které jsou podporou ovlivněny, s přihlédnutím k informacím poskytnutým členskými státy o dotčených výrobních trzích, tj. trzích ovlivněných změnou chování příjemce podpory. Pokud bude určitá inovační činnost VaVaI spojena s několika budoucími výrobními trhy, bude dopad státní podpory posuzován na všech dotčených trzích. Komise rovněž určí dotčený zeměpisný trh, který odpovídá oblasti, v níž působí podniky dotčených výrobních trhů a pro kterou jsou podmínky hospodářské soutěže dostatečně stejnorodé a mohou být jasně odlišeny od podmínek v sousedních oblastech.
106. Komise dále posoudí narušení hospodářské soutěže na základě předvídatelného dopadu podpory na VaVaI na hospodářskou soutěž mezi podniky na dotčených výrobních a zeměpisných trzích⁷⁵, u nichž je pravděpodobné, že budou podporou negativně ovlivněny, rovněž s přihlédnutím k informacím, které členské státy poskytly ohledně dotčených konkurentů a zákazníků nebo spotřebitelů. Ve vhodných případech může přitom Komise rovněž identifikovat konkurenční interakce (náhrady, doplňky, a to i na předcházejících nebo navazujících trzích), u nichž je pravděpodobnější, že opatření podpory způsobí narušení.
107. Podpora příjemci podpory obvykle umožňuje získat konkurenční výhodu, mimo jiné prostřednictvím i) snížených výrobních nákladů nebo ii) zvýšené výrobní kapacity nebo iii) vývoje nového produktu. Komise se domnívá, že negativní účinky podpory budou nejprve působit na konkurenty. Z toho důvodu by se Komise měla v první řadě zaměřit na identifikaci skutečných nebo potenciálních konkurentů příjemce podpory, kteří budou pravděpodobně podporou negativně ovlivněni.
108. Komise zjišťuje dva hlavní druhy potenciálního narušení hospodářské soutěže a obchodu mezi členskými státy způsobeného podporou na VaVaI, a to narušení výrobních trhů a účinky na umístění činnosti. Oba druhy narušení mohou vést k alokační neefektivnosti, což zhoršuje hospodářskou výkonnost vnitřního trhu, a k obavám kvůli distribuci, jelikož podpora ovlivňuje rozdělení hospodářské činnosti mezi regiony.
109. Co se týče narušení výrobních trhů, může mít státní podpora na VaVaI dopad na hospodářskou soutěž v inovačních procesech a na výrobních trzích, na nichž se využívají výsledky činností v oblasti VaVaI.

3.2.5.1.1 *Účinky na výrobní trhy*

110. Státní podpora na VaVaI může omezovat hospodářskou soutěž v souvislosti s inovačními procesy a výrobními trhy třemi způsoby: narušením procesu vstupu konkurence na trh a jejího odchodu z trhu, narušením dynamických investičních pobídek a vytvořením či udržováním tržní síly.

---

⁷⁵ Tato analýza se v příslušných případech může zabývat jak vstupními, tak výstupními trhy.

(a) Narušení procesu vstupu konkurence na trh a jejího odchodu z trhu

111. Podpora na VaVaI může zabránit tomu, aby tržní mechanismy odměňovaly neefektivnější výrobce a vyvíjely tlak na ty nejméně efektivní ke zlepšování, restrukturalizaci nebo odchodu z trhu. Kvůli poskytnutí podpory tak může dojít k tomu, že konkurenti, kteří by jinak byli schopni zůstat na trhu, jsou nuceni tento trh opustit nebo že konkurenti na daný trh vůbec nevstoupí. Podobně může státní podpora ochránit neefektivní podniky před odchodem z trhu nebo může dokonce vést k jejich vstupu na trh a získání tržních podílů od jinak efektivnějších konkurentů. Podpora na VaVaI může tedy při nesprávném zacílení pomáhat neefektivním podnikům a dát vzniknout tržním strukturám, kde mnoho subjektů funguje do značné míry v nedostatečně efektivním rozsahu. Z dlouhodobého hlediska může zasahování do procesu vstupu konkurence na trh a jejího odchodu z trhu potlačovat inovace a zpomalovat růst produktivity v rámci celých odvětví.

(b) Narušení dynamických pobídek

112. Podpora na VaVaI může narušovat dynamické investiční pobídky konkurentů příjemce podpory. Pokud podnik získá podporu, obecně to zvyšuje pravděpodobnost úspěchu jeho činností v oblasti VaVaI a v budoucnu vede k větší přítomnosti tohoto podniku na příslušném výrobním trhu či trzích. Tato větší přítomnost může konkurenty přimět k omezení rozsahu svých původních investičních plánů (efekt vytěsnění).
113. Poskytnutí podpory může navíc vést k tomu, že potenciální příjemci podlehnou sebeuspokojení nebo začnou více riskovat. Dlouhodobý dopad na celkovou výkonnost odvětví pak bude pravděpodobně negativní. Podpora na VaVaI může tedy při nesprávném zacílení pomáhat neefektivním podnikům a dát vzniknout tržním strukturám, kde mnoho subjektů funguje do značné míry v nedostatečně efektivním rozsahu.

(c) Vytvoření nebo udržování tržní síly

114. Podpora na VaVaI může mít rušivé účinky také v tom smyslu, že zvyšuje nebo udržuje stupeň tržní síly na výrobních trzích. Tržní síla je schopnost ovlivňovat po značnou dobu na úkor spotřebitelů tržní ceny, objem výroby, sortiment nebo kvalitu výrobků a služeb či další parametry hospodářské soutěže. I v případech, kdy podpora nezvyšuje tržní sílu přímo, může tak činit nepřímou tím, že odrazuje stávající konkurenty od rozšiřování, vede k jejich odchodu z trhu nebo brání vstupu nových konkurentů na trh.

3.2.5.1.2 Účinky na obchod a volbu umístění činnosti

115. Státní podpora na VaVaI může narušit hospodářskou soutěž také v případě, že ovlivní volbu umístění činnosti. K tomuto narušení může dojít na úrovni různých členských států, pokud podniky soutěží s konkurenty z jiných členských států nebo pokud zvažují různé možnosti umístění činnosti. Podpora určená na přemístění činnosti do jiného regionu v rámci vnitřního trhu nemusí vést přímo k narušení výrobního trhu, přemísťuje však činnosti nebo investice z jednoho regionu do druhého.

3.2.5.1.3 Zjevné negativní účinky

116. Aby bylo možné určit rozsah, v němž lze opatření podpory považovat za opatření s narušujícími účinky, je v zásadě nutné toto opatření analyzovat spolu se souvislostmi, v nichž je uplatňováno. Lze však určit situace, v nichž negativní účinky zcela zjevně

převažují nad účinky pozitivními, což znamená, že podporu není možno považovat za slučitelnou s vnitřním trhem.

117. Podle obecných zásad Smlouvy nelze státní podporu považovat za slučitelnou s vnitřním trhem především tehdy, je-li opatření podpory diskriminační v míře, která není odůvodněna charakterem státní podpory. Jak je vysvětleno v oddíle 3.1.3, Komise tedy nepovolí opatření, pokud toto opatření nebo podmínky, které jsou s ním spojeny, vedou k porušení příslušných právních předpisů Unie⁷⁶. Platí to zejména v případě opatření podpory, která podmiňují poskytnutí podpory povinností, aby měl příjemce ústředí v příslušném členském státě (nebo aby v tomto členském státě převážně působil) či aby používal výrobky vyrobené v daném státě nebo služby v něm poskytované, jakož i opatření podpory, jež omezují možnost příjemce využívat výsledků VaVaI v jiných členských státech⁷⁷.

3.2.5.2 Režimy podpory

118. Mají-li být režimy podpory podléhající oznamovací povinnosti slučitelné s vnitřním trhem, nesmějí vést k výraznému narušení hospodářské soutěže a obchodu. Zejména se jedná o to, že i v případě, kdy lze narušení na individuální úrovni považovat za omezené (za předpokladu, že je podpora nezbytná a přiměřená k dosažení společného cíle), na kumulativním základě mohou mít režimy podpory přesto výrazně rušivý dopad. Toto narušení může být způsobeno například podporou, jež negativně ovlivňuje dynamické pobídky k inovacím ze strany konkurentů. V případě režimu zaměřeného na určitá odvětví je riziko takového narušení ještě výraznější.
119. Aniž je dotčen bod 145, musí členské státy proto prokázat, že jakékoli negativní účinky budou omezeny na minimum, a to s přihlédnutím např. k velikosti daných projektů, k výši jednotlivých podpor a výši kumulované podpory, k počtu očekávaných příjemců a charakteru cílových odvětví. Aby mohla Komise posoudit pravděpodobné negativní účinky režimů podpory podléhajících oznamovací povinnosti, mohou členské státy předkládat posouzení dopadů a hodnocení *ex post* vypracovaná pro podobné předchozí režimy.

3.2.5.3 Dodatečné podmínky pro jednotlivé podpory

3.2.5.3.1 Narušení na výrobních trzích

120. U jednotlivých podpor podléhajících oznamovací povinnosti by měly členské státy pro účely zjištění a vyhodnocení potenciálního narušení hospodářské soutěže a obchodu Komisi poskytnout informace týkající se i) dotčených výrobních trhů, tj. trhů dotčených změnou chování příjemce podpory, a ii) dotčených konkurentů a zákazníků nebo spotřebitelů.
121. Při posuzování negativních účinků opatření podpory se Komise ve své analýze narušení hospodářské soutěže zaměří na předvídatelný dopad podpory na VaVaI na hospodářskou soutěž mezi podniky na dotčených výrobních trzích. Komise bude přikládat větší váhu rizikům pro hospodářskou soutěž a obchod, která vzniknou v blízké budoucnosti a jsou obzvláště pravděpodobná.

⁷⁶ Rozsudek Soudního dvora ze dne 22. března 1977, Iannelli & Volpi SpA v. Ditta Paolo Meroni (C-74/76, ECLI:EU:C:1977:51).

⁷⁷ Rozsudek Soudního dvora ze dne 10. března 2005, Laboratoires Fournier SA v. Direction des vérifications nationales et internationales (C-39/04, ECLI:EU:C:2005:161).

122. Pokud bude určitá inovační činnost spojena s několika budoucími výrobními trhy, bude dopad státní podpory posuzován na všech dotčených trzích. V některých případech se s výsledky činností v oblasti VaVaI, např. v podobě práv duševního vlastnictví, obchoduje na trzích s technologiemi, např. udělováním licencí na patenty nebo obchodováním s nimi. Komise může v těchto případech zvážit rovněž účinek podpory na hospodářskou soutěž na trzích s technologiemi.
123. Při posuzování potenciálního narušení hospodářské soutěže bude Komise používat různá kritéria, konkrétně kritéria týkající se narušení dynamických pobídek, vytvoření nebo udržování tržní síly a zachování neefektivních tržních struktur.
- a) Narušení dynamických pobídek
124. Ve své analýze potenciálního narušení dynamických pobídek Komise přihlédne k těmto skutečnostem:
- i) *růst trhu*: čím větší růst trhu se v budoucnu očekává, tím menší je pravděpodobnost, že budou pobídky konkurentů podporou negativně ovlivněny, jelikož bude stále dostatek příležitostí k rozvoji ziskového podnikání;
  - ii) *výše podpory*: opatření, která zahrnují významné částky podpory, pravděpodobněji povedou k výraznému efektu vytěsnění. Významnost částky podpory se bude měřit především podle výše prostředků, jež vynaložili hlavní účastníci trhu na projekty podobného druhu;
  - iii) *blízkost k trhu / kategorie podpory*: čím více je opatření podpory zaměřeno na činnosti blízké trhu, tím je pravděpodobnější, že povede k výraznému efektu vytěsnění;
  - iv) *otevřené výběrové řízení*: je-li podpora poskytnuta na základě transparentních, objektivních a nediskriminačních kritérií, bude postoj Komise příznivější;
  - v) *překážky odchodu*: konkurenti s větší pravděpodobností zachovají, nebo dokonce navýší své investiční plány, jsou-li překážky ukončení inovačního procesu velké. Může se jednat o případy, kdy je mnoho minulých investic konkurentů vázáno v určité oblasti VaVaI;
  - vi) *pobídky k soutěži o budoucí trh*: podpora na VaVaI může vést k situaci, kdy konkurenti příjemce podpory upustí od soutěže o budoucí trh, na němž „vítěz bere vše“, jelikož výhoda poskytnutá podporou, pokud jde o stupeň technického pokroku, úspory z rozsahu, síťové účinky či načasování, snižuje možnost, že by na tento budoucí trh potenciálně vstoupili úspěšně;
  - vii) *rozlišení výrobků a intenzita hospodářské soutěže*: týkají-li se inovace produktů spíše vývoje diferencovaných produktů (v souvislosti např. s odlišnými značkami, normami, technologiemi či skupinami spotřebitelů), je dopad na konkurenty méně pravděpodobný. Totéž platí v případě, že je na trhu mnoho efektivních konkurentů.
- b) Vytvoření nebo udržování tržní síly
125. Komise je znepokojena zejména těmi opatřeními v oblasti VaVaI, jež příjemci podpory umožňují zvýšit tržní sílu, kterou má na stávajících výrobních trzích, nebo ji převést na výrobní trhy budoucí. Komise proto pravděpodobně nezjistí problémy týkající se hospodářské soutěže v souvislosti s tržní silou v případech, kdy má příjemce podpory

tržní podíl nižší než 25 %, a v případě trhů, jejichž koncentrace měřená Herfindahl-Hirschmanovým indexem (HHI) je nižší než 2 000.

126. Ve své analýze tržní síly Komise přihledne k těmto skutečnostem:
- i) *tržní síla příjemce podpory a struktura trhu*: má-li již příjemce podpory na výrobním trhu dominantní postavení, opatření podpory může toto dominantní postavení posílit dalším oslabením konkurenčního tlaku, který mohou na podnik, jenž je příjemcem podpory, vyvíjet konkurenti. Stejně tak mohou mít opatření státní podpory významný dopad na oligopolních trzích, na nichž působí jen několik málo účastníků;
  - ii) *úroveň překážek vstupu*: v oblasti VaVaI mohou noví účastníci narážet na značné překážky vstupu na trh. K těmto překážkám patří právní překážky vstupu (zejména pokud jde o práva duševního vlastnictví), úspory z rozsahu a sortimentu, překážky přístupu k sítím a infrastruktura a jiné strategické překážky vstupu nebo rozšíření;
  - iii) *kupní síla*: tržní síla podniku může být omezena rovněž postavením kupujících na trhu. Přítomnost silných kupujících může sloužit jako protiargument ke zjištění silného postavení na trhu, pokud je pravděpodobné, že tito kupující budou usilovat o zachování dostatečné hospodářské soutěže na trhu;
  - iv) *výběrové řízení*: obavy Komise budou pravděpodobně vzbuzovat opatření podpory, jež umožňují podnikům se silným postavením na trhu ovlivňovat výběrové řízení například tím, že mají právo doporučovat podniky ve výběrovém řízení nebo ovlivňovat cestu výzkumu způsobem, který bezdůvodně znevýhodňuje alternativní možnosti.
- c) Zachování neefektivních tržních struktur
127. Ve své analýze tržních struktur Komise zvaží, zda je podpora poskytována na trzích s nadměrnou kapacitou nebo v upadajících odvětvích. Je však pravděpodobné, že taková podpora nevzbudí obavy v situacích, kdy trh roste nebo kdy je pravděpodobné, že státní podpora na VaVaI změní celkovou dynamiku růstu nebo zejména dopad daného odvětví na emise skleníkových plynů (v souladu se sděleními o Zelené dohodě pro Evropu a evropské digitální strategii), především v důsledku zavádění nových technologií, například pro dosažení dekarbonizace nebo digitalizace výroby nebo obojího, a to bez zvýšení kapacit.

3.2.5.3.2 Účinky na umístění činnosti

128. Zejména v případech, kdy je podpora na VaVaI blízka trhu, může dojít k tomu, že některá území mají příznivější podmínky z hlediska následné výroby, především kvůli relativně nižším výrobním nákladům v důsledku podpory či kvůli vyšší úrovni činností v oblasti VaVaI vykonávaných díky podpoře. To může vést k tomu, že podniky se budou na tato území přemisťovat.
129. Účinky na umístění činnosti mohou být významné také v případě výzkumných infrastruktur a infrastruktur pro testování a experimenty. Pokud je podpora použita hlavně k přilákání infrastruktury do určitého regionu na úkor jiného, nepřispěje k rozvoji dalších činností v oblasti VaVaI v Unii.

130. Ve své analýze jednotlivých podpor podléhajících oznamovací povinnosti Komise náležitě zohlední důkazy o tom, že příjemce podpory zvažoval alternativní umístění činnosti.
131. Za slučitelnou se nebude považovat ani podpora, která vede jen ke změně umístění činností v oblasti VaVaI v rámci vnitřního trhu, aniž by se zároveň změnila povaha, velikost nebo rozsah projektu.
- 3.2.6 *Zvážení pozitivních a negativních účinků podpory*
132. Komise posuzuje, zda zjištěné negativní účinky opatření podpory na hospodářskou soutěž a obchodní podmínky převažují nad pozitivními účinky plánované podpory.
- 3.2.6.1 *Zjištění pozitivních účinků, které je nutno vzít v úvahu*
133. Existuje souvislost mezi hospodářským růstem a investicemi do VaVaI. Činnosti v oblasti VaVaI zvyšují produktivitu a podporují hospodářský rozvoj. Jsou proto pro podniky v Unii důležitým faktorem k tomu, aby byl zajištěn hospodářský rozvoj prostřednictvím vývoje nových produktů, technologií, služeb nebo výrobních procesů nebo obojího.
134. Investice do VaVaI mají velký význam pro rozvoj všech hospodářských odvětví, neboť jsou silně spjaty s produktivitou.
135. Jako první krok ověření vyváženosti Komise posoudí pozitivní účinky podpory na podporovanou hospodářskou činnost, přičemž náležitě zohlední činnost v oblasti VaVaI, která je zahájena díky dotyčnému opatření podpory, nebo velikost, rozsah či rychlost realizace projektu v oblasti VaVaI, který má být opatřením podpory posílen.
136. Kromě toho může Komise rovněž posoudit, zda podpora přináší širší pozitivní účinky v souvislosti s VaVaI. Pokud tyto širší pozitivní účinky odrážejí účinky obsažené v politikách Unie, jako jsou sdělení o novém EVP pro výzkum a inovace, Zelené dohodě pro Evropu, evropské digitální strategii a nové průmyslové strategii pro Evropu, pak lze předpokládat, že podpora na VaVaI v souladu s těmito politikami Unie takové širší pozitivní účinky má.
137. Komise uznává, že soukromé i veřejné investice jsou zapotřebí k podpoře a urychlení činností v oblasti VaVaI týkajících se kritických technologií, které by při uvedení na trh usnadnily digitální transformaci výrobního odvětví Unie a přechod Unie na hospodářství s nulovými/nízkými emisemi uhlíku, jakož i na oběhové hospodářství a hospodářství produkující nulové znečištění, kde je chráněn přírodní kapitál. Komise zaujímá příznivé stanovisko, pokud jsou činnosti v oblasti VaVaI podporované členskými státy v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852⁷⁸, přičemž toto nařízení představuje jednu z možných metodik pro určení činností v oblasti VaVaI u technologií, produktů nebo jiných řešení pro environmentálně udržitelné hospodářské činnosti.
138. Členské státy, které zvažují poskytnutí státní podpory na VaVaI, musí přesně vymezit sledovaný cíl, a zejména objasnit, jak má dané opatření napomoci rozvoji VaVaI. U opatření spolufinancovaných z evropských strukturálních a investičních fondů mohou členské státy vycházet z argumentace v příslušných operačních programech.

---

⁷⁸ Nařízení (EU) 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088 (Úř. věst. L 198, 22.6.2020, s. 13).

139. Komise nahlíží příznivě na opatření podpory, která jsou nedílnou součástí komplexních programů nebo akčních plánů na podporu činností v oblasti VaVaI nebo strategií pro inteligentní specializaci a která jsou podložena pečlivým vyhodnocením podobných dřívějších opatření podpory, jež prokazuje jejich efektivnost.
140. Pokud jde o státní podporu poskytovanou na projekty nebo činnosti, které jsou přímo nebo nepřímo financovány také Unií, tj. Komisí, jejími výkonnými agenturami, společnými podniky zřízenými v souladu s články 185 a 187 Smlouvy nebo dalšími prováděcími subjekty v případě, že toto financování z prostředků Unie není přímo ani nepřímo pod kontrolou členských států, bude Komise považovat související pozitivní účinky za prokázané.

3.2.6.1.1 Další kritéria pro jednotlivé podpory

141. Aby členské státy prokázaly, že jednotlivá podpora podléhající oznamovací povinnosti přispívá ke zintenzivnění činností v oblasti VaVaI, mohou použít následující ukazatele spolu s dalšími relevantními kvantitativními nebo kvalitativními prvky:
- a) *zvětšení velikosti projektu*: zvýšení celkových nákladů na projekt (bez snížení výdajů příjemce podpory v porovnání se situací, kdy by nebyla poskytnuta podpora); zvýšení počtu osob přidělených na činnosti v oblasti VaVaI;
  - b) *rozšíření rozsahu*: zvýšení počtu očekávaných přínosů projektu; zvýšení úrovně ambicí projektu doložené vyšším počtem zapojených partnerských subjektů; zvýšení přeshraničních činností v oblasti VaVaI; vyšší pravděpodobnost vědeckého nebo technologického průlomu nebo vyšší riziko neúspěchu (zejména v souvislosti s dlouhodobou povahou projektu a nejistotou ohledně jeho výsledků);
  - c) *urychlení projektu*: dokončení projektu vyžaduje méně času než v případě, že by se tentýž projekt realizoval bez podpory;
  - d) *zvýšení celkové částky vynaložených prostředků*: zvýšení celkových nákladů na VaVaI vynaložených příjemcem podpory, v absolutním vyjádření či jako podíl na obratu; změny v rozpočtu přiděleném na projekt (bez odpovídajícího snížení rozpočtu jiných projektů).
142. Má-li Komise konstatovat, že podpora přispívá ke zintenzivnění činností v oblasti VaVaI v Unii, zohlední nejen čistý nárůst činností v oblasti VaVaI prováděných daným podnikem, ale také to, nakolik podpora přispívá k celkovému růstu výdajů na VaVaI v dotčeném odvětví, k nárůstu přeshraničních činností v oblasti VaVaI v Unii, jakož i k lepšímu postavení Unie v oblasti VaVaI v mezinárodním kontextu. Komise zaujme příznivé stanovisko v případě opatření podpory, u nichž se předpokládá zveřejnění hodnocení *ex post* týkající se jejich pozitivních účinků.

3.2.6.2 Porovnání pozitivních a negativních účinků podpory

143. Na závěr Komise porovná zjištěné negativní účinky opatření podpory z hlediska narušení hospodářské soutěže a dopadu na obchod mezi členskými státy (viz oddíly 3.2.1 až 3.2.5) s pozitivními účinky plánované podpory (viz oddíl 3.2.6.1) na rozvoj hospodářských činností a hospodářství Unie nebo společnost nebo obojí a slučitelnost opatření podpory s vnitřním trhem potvrdí pouze tehdy, pokud pozitivní účinky převažují nad negativními účinky.
144. V případech, kdy navrhované opatření podpory vhodným a přiměřeným způsobem neřeší správně identifikované selhání trhu, budou mít negativní účinky narušující

hospodářskou soutěž tendenci převážit nad pozitivními účinky opatření, a Komise proto pravděpodobně dospěje k závěru, že navrhované opatření podpory je neslučitelné.

145. Celkové výsledky některých kategorií režimů podpory mohou dále podléhat požadavku na hodnocení *ex post* uvedené v oddíle 4. V těchto případech může Komise omezit dobu trvání uvedených režimů na čtyři roky či méně s možností následně znovu oznámit jejich prodloužení.

4. HODNOCENÍ

146. Komise může požadovat, aby režimy podpory uvedené v bodě 147 podléhaly hodnocení *ex post*, aby bylo dále zajištěno, že narušení hospodářské soutěže a obchodu bude omezené. Hodnocení se budou provádět u režimů, u nichž je potenciál narušení hospodářské soutěže a obchodu zvláště vysoký, tj. které mohou představovat riziko závažného omezení či narušení hospodářské soutěže v případě, že jejich provádění nebude včas přezkoumáno.
147. Hodnocení *ex post* může být vyžadováno u režimů s velkými rozpočty podpory, režimů vykazujících nové charakteristiky nebo v případě, že se předpokládají významné změny trhu, technologií nebo regulace. V každém případě se bude vyžadovat hodnocení u režimů, jejichž rozpočtové prostředky státní podpory nebo účtované výdaje přesahují 150 milionů EUR v kterémkoli daném roce nebo 750 milionů EUR během jejich celkové doby trvání, tj. kombinované doby trvání režimu a jakéhokoli předchozího režimu zahrnujícího podobný cíl a zeměpisnou oblast, počínaje dnem 1. ledna 2022. Vzhledem k cílům hodnocení, a aby se zabránilo nepřiměřené zátěži pro členské státy, jsou hodnocení *ex post* vyžadována pouze u režimů podpory, jejichž celková doba trvání přesahuje tři roky, počínaje dnem 1. ledna 2022.
148. Od požadavku na hodnocení *ex post* lze upustit u režimů podpory, které bezprostředně navazují na režim zaměřený na podobný cíl a zeměpisnou oblast, jenž byl předmětem hodnocení, byla o něm předložena závěrečná hodnotící zpráva v souladu s plánem hodnocení schváleným Komisí a neobjevila se u něj žádná negativní zjištění. Režim podpory, jehož závěrečná hodnotící zpráva není v souladu se schváleným plánem hodnocení, musí být s okamžitým účinkem pozastaven.
149. Cílem hodnocení by mělo být ověřit, zda bylo dosaženo předpokladů a podmínek, na nichž je založena slučitelnost režimu, zejména nezbytnosti a účinnosti opatření podpory s ohledem na jeho obecné a specifické cíle. Hodnocení by rovněž mělo posoudit dopad režimu na hospodářskou soutěž a obchod.
150. U režimů podpory, na které se vztahuje požadavek hodnocení podle bodu 147, musí členské státy oznámit návrh plánu hodnocení, který bude nedílnou součástí posouzení režimu ze strany Komise, a to takto:
- a) společně s režimem podpory, pokud rozpočet státní podpory režimu překročí 150 milionů EUR v kterémkoli daném roce nebo 750 milionů EUR za celkovou dobu jeho trvání;
  - b) do 30 pracovních dnů poté, co došlo k významné změně vedoucí k navýšení rozpočtu režimu na částku přesahující 150 milionů EUR v kterémkoli daném roce nebo 750 milionů EUR za celkovou dobu trvání režimu podporu;
  - c) do 30 pracovních dnů poté, co byly v oficiálních účtech zaznamenány výdaje v rámci režimu překračující 150 milionů EUR v kterémkoli roce.

151. Návrh plánu hodnocení musí být v souladu se společnými metodickými zásadami stanovenými Komisí⁷⁹. Členské státy musí plán hodnocení schválený Komisí zveřejnit.
152. Hodnocení *ex post* musí na základě plánu hodnocení provést odborník nezávislý na orgánu, jenž poskytuje podporu. Každé hodnocení musí obsahovat alespoň jednu průběžnou a jednu závěrečnou hodnotící zprávu. Členské státy musí obě zprávy zveřejnit.
153. Závěrečná hodnotící zpráva musí být Komisi předložena včas, aby bylo možné posoudit případné prodloužení režimu podpory, nejpozději devět měsíců před skončením jeho platnosti. Toto období může být zkráceno u režimů, u kterých v posledních dvou letech provádění nastala nutnost provést hodnocení. Přesný rozsah a postup každého hodnocení bude stanoven v rozhodnutí, jímž se schvaluje daný režim podpory. Oznámení o jakémkoliv následném opatření podpory s podobným cílem musí popsat, jakým způsobem byly výsledky hodnocení vzaty v úvahu.

5. PODÁVÁNÍ ZPRÁV A MONITOROVÁNÍ

154. V souladu s nařízením Rady (EU) 2015/1589⁸⁰ a nařízením Komise (ES) č. 794/2004⁸¹ musí členské státy podávat Komisi výroční zprávy.
155. Členské státy musí vést o všech opatřeních podpory podrobné záznamy. Tyto záznamy musí obsahovat veškeré informace nezbytné k posouzení, zda byly splněny podmínky týkající se způsobilých nákladů a maximálních intenzit podpory. Musí se uchovávat po dobu deseti let od data poskytnutí podpory a na vyžádání musí být předloženy Komisi.

6. POUŽITELNOST

156. Komise se bude řídit zásadami a pokyny stanovenými v tomto sdělení při posuzování slučitelnosti všech oznámených podpor na VaVaI, o nichž bude muset rozhodnout po dni 19. října 2022. Protiprávní podpora na VaVaI bude posuzována v souladu s pravidly platnými ke dni, kdy byla podpora poskytnuta.
157. V souladu s čl. 108 odst. 1 Smlouvy Komise navrhuje, aby členské státy v případě potřeby nejpozději šest měsíců od vstupu tohoto rámce v platnost změnilы své stávající režimy podpor na VaVaI, aby zajistily soulad s tímto rámcem.
158. Členské státy se vyzývají, aby do dvou měsíců ode dne zveřejnění tohoto rámce v *Úředním věstníku Evropské unie* udělily svůj výslovný, bezpodmínečný souhlas s příslušnými opatřeními uvedenými v bodě 157. Pokud se některý z členských států k navrhovaným opatřením nevyjádří, bude mít Komise za to, že tento členský stát s opatřeními nesouhlasí.

---

⁷⁹ Pracovní dokument útvarů Komise „Společná metodika pro hodnocení státní podpory“, Brusel (SWD(2014) 179 final ze dne 28. května 2014) nebo případné následné dokumenty.

⁸⁰ [Nařízení Rady \(EU\) 2015/1589](#) ze dne 13. července 2015, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 108 Smlouvy o fungování Evropské unie (Úř. věst. L 248, 24.9.2015, s. 9).

⁸¹ Nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES (Úř. věst. L 140, 30.4.2004, s. 1).

7. REVIZE

159. Komise může kdykoli rozhodnout o přezkumu nebo změně tohoto rámce, pokud to bude nutné z důvodů spojených s politikou hospodářské soutěže, v zájmu zohlednění dalších politik nebo mezinárodních závazků Unie či z jakéhokoli jiného opodstatněného důvodu.